

REFERAT Magistraten 2022-25 d. 17-04-2023

Mødedato Mandag d. 17. april 2023 kl. 17:00

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra borgmesteren.....	3
Befolkningsprognose 2023.....	4
Forslag til beslutning fra rådmand Freja Fokdal, 1. viceborgmester Lone Loklindt og kommunalbes	6
Valg af medlem til Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet (veje).....	8
Revision af Frederiksberg Kommunes arbejdsklausuler og beslutning om kontrolsetup.....	9
Principper for forbrug i valgperioden 2022-2025 på kommunalbestyrelsens eget budget.....	14
Frederiksberg Kommunes årsregnskab 2022.....	17
Forelæggelse af anlægsregnskaber på MAG regnskab 2022.....	21
Anlægsregnskaber på Socialudvalgets område i 2022.....	23
Godkendelse af anlægsregnskab på Ældre- og Omsorgsudvalgets område 2022.....	24
Anlægsregnskaber på Børneudvalgets område i 2022.....	25
Anlægsregnskaber på Undervisningsudvalgets område i 2022.....	27
Forelæggelse af anlægsregnskaber under Kultur- og Fritidsudvalgets område 2022.....	28
Forelæggelse af anlægsregnskaber under Klima-, Plan- og Boligudvalgets område 2022.....	30
Forelæggelse af anlægsregnskaber under Miljø- og Trafikudvalgets område 2022.....	35
Anlægsoverførsler 2022 til 2023.....	38
Høring af Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2023-2026.....	42
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer om at Frederiksberg	45
Konsekvenser af høj inflation - Nøgletal på SSA-området.....	48
Godkende bevilling til etablering af familiehus i Frederiksberg Kommune.....	51
Etablering af anlæg til sortering af restaffald.....	54
Indkøb og udrulning af madaffaldsposedispensere i etageejendomme.....	58
Beslutning om proces for arbejdet med at etablere et mindesmærke for frihedskampen samt eventuel	61
Lukket.....	66
Lukket.....	67
Lukket.....	68
Lukket.....	69

Punkt 84: Meddelelser fra borgmesteren

00.22.00-P35-5-23

Sagsfremstilling

a. Opdatering af First Agenda

En orientering om opdatering af First Agenda den 22. april 2023 blev taget til efterretning.

b. Om aktindsigt i kommunalbestyrelsesmedlemmers mail

En orientering om reglerne for aktindsigt i kommunalbestyrelsesmedlemmers mail blev taget til efterretning.

Punkt 85: Befolkningsprognose 2023

00.01.00-P10-1-22

Resume

Forvaltningen har udarbejdet Befolkningsprognose 2023 for Årene 2023 til 2035. Befolkningsprognosen ligger til grund for planlægning af kommunens fysiske rammer samt budgetrammerne for budget 2023-27

Beslutning

Magistraten godkendte med de faldne bemærkninger, at befolkningsprognose 2023 anvendes som udgangspunkt for kommunens budget- og planarbejde, idet Magistraten i forbindelse med 1. finansielle orientering forelægger forskellige risikoscenarier for økonomien, såfremt befolkningsudviklingen udvikler sig anderledes end prognosen lægger op til.

Indstilling

Direktionen indstiller, at befolkningsprognose 2023 anvendes som udgangspunkt for kommunens budget- og planarbejde.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet befolkningsprognose 2023 for Årene 2022 til 2035. Befolkningsprognosen er beregnet på baggrund af historiske data vedr. flytninger, vandringer, fertilitet og dødelighed, samt forventninger til boligbyggeri og flygtningeindvandring. Befolkningsudviklingen har direkte betydning for kommunens indtægter fra skatter samt tilskud og udligning, og for kommunens udgifter til undervisning, børnepasning, kultur og fritid og ældreområdet. Prognosen bruges desuden som planlægningsgrundlag i fh. plejeboligmasterplan, skolemesterplan og kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet.

En præsentation af befolkningsprognosen og en gennemgang af befolkningsudviklingen i 2022 og de forudgående år fremgår af sagens bilag 1. I bilag 2 gennemgås prognosens beregningsforudsætninger. Bilag 3 indeholder befolkningsprognosen i tabelform præsentet på 1 årsige aldersintervaller. Befolkningsprognosen er desuden kort opsummeret nedenfor.

Befolkningsprognose 2023

Prognose 2023 forudsætter en stigning i folketallet på 4.958 borgere fra 1 januar 2023 til 1 januar 2036, som primært vil være drevet af boligudbygning, mens nettofraflytning og fødselsoverskud vil udligne hinanden. Befolkningsprognose 2023 forventer en gradvis genopretning af flyttebalancen, således at nettofraflytningen på sigt vil udligne fødselsoverskuddet. Således forventes på sigt hverken forøgelse eller udtynding.

Den forventede befolkningsudvikling fordelt på aldersgrupper er vist i tabel 1, hvor også den samlede vækst i procent frem mod 2036 fremgår.

Befolkningsudviklingen har de senere år været præget af høj flytteaktivitet og nettofraflytning af borgere, med befolkningsmæssig udtynding til følge. Dette skyldes, at det netto er børnefamilierne, der fraflytter kommunen og yngre studerende, der flytter til. Derfor vil en høj flytteaktivitet ofte føre til befolkningsmæssig tilbagegang, da de fraflyttende familier gennemsnitligt vil være større end de tilflyttende. Det har været kendetegnende for kommunens befolkningsudvikling siden 2016. I løbet af 2022 ser denne udvikling ud til at være ved at vende, og et fald i flytteaktivitet (og forbedret flyttebalance) sammen med befolkningstilvækst afledt af boligudbygning og flygtningeindvandring har ført til en stigning i folketallet.

Befolkningsprognosen for 2022 forudsatte allerede, at den høje nettofraflytning på sigt ville klinge af, og 2022 har været en bekræftelse af, at dette også er ved at ske. 2022 har dog givet en højere befolkningsvækst end forventet i sidste års prognose, og udviklingen er derfor gået hurtigere end forventet. Dog bør det bemærkes, at der stadig har været en lille befolkningsmæssig udtynding, hvis der korrigeres for flygtningeindvandring og boligudbygning.

Tabel 1 Befolkningsprognose 2023

	2023	2024	2025	2026	2027	..2036	stigning i pct.
0 årige	1.270	1.402	1.416	1.440	1.462	1.514	19,2%
1-2 årige	2.457	2.369	2.361	2.466	2.497	2.623	6,7%
3-5 årige	2.926	2.972	3.005	2.951	2.990	3.219	10,0%
6-16 årige	10.149	9.980	9.842	9.679	9.560	9.579	-5,6%
17-24 årige	11.989	12.330	12.533	12.619	12.611	12.689	5,8%
25-29 årige	11.211	11.311	11.358	11.421	11.386	11.545	3,0%
30-39 årige	15.835	15.932	16.158	16.329	16.444	16.819	6,2%
40-54 årige	19.025	18.935	18.874	18.701	18.556	18.173	-4,5%
55-64 årige	11.523	11.739	11.802	11.966	12.144	12.045	4,5%
65-84 årige	15.996	16.103	16.183	16.316	16.394	17.554	9,7%
85+ årige	2.280	2.306	2.371	2.437	2.538	3.857	69,2%
I alt	104.661	105.377	105.902	106.325	106.582	109.619	4,7%

Det er vigtigt at understrege, at befolkningsprognoser er behæftet med usikkerhed, og at tallene derfor bør tolkes med forbehold, især jo længere ud i fremtiden skønnet går. Prognosen bygger på en videreførelse af konstaterede sammenhænge og skønnede tendenser i forhold til fertilitet, dødelighed og bosætningsmønstre og giver således et billede af, hvilken befolkningsudvikling kommunen vil få i fremtiden, såfremt de anvendte forudsætninger viser sig at afspejle virkeligheden i prognoseperioden.

Økonomi

De afledte økonomiske konsekvenser af befolkningsprognosen indarbejdes i 1. forventede regnskab 2023 og 1. finansielle orientering om budget 2024.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten 17. april 2023.

Bilag

Bilag 1 Planchesæt om befolkningsprognosen

Bilag 2 Datagrundlag og forudsætninger for prognosen

Bilag 3 Befolkningsprognose 2023

Punkt 86: Forslag til beslutning fra rådmand Freja Fokdal, 1. viceborgmester Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde om at indføre vegetarisk mad for kommunalbestyrelsen

00.01.00-A00-10-23

Resume

Rådmand Freja Fokdal, 1. viceborgmester Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde har stillet forslag om at indføre vegetarisk mad for kommunalbestyrelsen. I motivationen lægges vægt på reduktion af madens CO₂-aftryk. I det følgende fremlægges den nuværende situation i kantinen, samt scenarier for reduktion af CO₂-aftrykket i forplejningen. Sagen er opdateret med flere informationer og en ny model B efter drøftelse i Magistraten 6. marts.

Beslutning

Magistraten indstiller som ændringsforslag til det fremsatte beslutningsforslag, at kommunalbestyrelsens mødeforplejning tilpasses til en mere sæsonbetonet og klimavenlig menu.

Indstilling:

Forvaltningen indstiller, at magistraten indstiller en af følgende tre modeller

- A) Beslutningsforslaget tiltrædes, idet der indføres vegetarisk mad på alle kommunalbestyrelsens møder
- B) Beslutningsforslaget tiltrædes, idet kommunalbestyrelsens mødeforplejning tilpasses til en mere sæsonbetonet og klimavenlig menu.
- C) Beslutningsforslaget forkastes, idet den nuværende ordning med mulighed for individuelt at tilvælge vegetarmad fastholdes.

Sagsfremstilling

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 54:

Magistraten sendte sagen retur til forvaltningen efter drøftelse med anmodning om at rette henvendelse til kommunens kantineleverandør med en opfordring om mere klimavenlig og sæsonbetonet mad.

Opdatering fra forvaltningen efter drøftelse i Magistraten (ny model B):

Forvaltningen har siden sidste forelæggelse været i dialog med kantineleverandøren Meyers, som tilbyder at sammensætte en mere sæsonbetonet og klimavenlig menu til kommunalbestyrelsens møder (ny model B), bl.a. ved at menuen på nogle af mødedagene består af vegetariske menuer. Derved vil menuen for kommunalbestyrelsen læne sig op ad de måltider som Meyers i øvrigt laver.

Meyers havde i 2022 et samlet CO₂ aftryk per kilo produceret mad på Frederiksberg Rådhus på 1,9 kg CO₂. Det er lavere end det generelle niveau for gennemsnitsdanskeren, som er 2,2 kg. ifølge Århus Universitet. I tallet er medregnet de processer, der er forbundet med produktion, transport og forarbejdning. Klimabelastningen kommer primært fra de animalske proteiner. Kantinens protein-indhold udgør pt. 24% af energiindholdet, hvilket er lidt højere end Fødevarestyrelsens anbefaling på 15-20% for voksne. Proteinerne i kantinen kommer primært fra kalkun og okse - dernæst kikærter, ost og gris. Meyers arbejder løbende med at klimaoptimere sammensætningen af kosten.

Til reference udleder oksekød cirka 50 kilo CO₂ per kilo kød, mens gris udleder cirka 5 kilo CO₂ pr kilo kød. Kylling og kalkun ligger lavere med cirka 2 kilo CO₂ per kilo kød. Frisk fisk udleder omkring 3-8 kilo CO₂ per kilo kød, afhængig af typen, mens friske muslinger og skaldyr udleder under 1 kilo CO₂ per kilo kød. Blandt alternative proteinkilder kan nævnes æg, som udleder 0,8 kg CO₂ per kilo, og svampe, som udleder 0,4 kg CO₂ per kilo. Ærter udleder 0,7 kg CO₂ per kilo og bønner 1 kg CO₂ per kilo.

Muligheden for frisk fisk på menuen er begrænset af, at der ikke kommer frisk fisk ind i weekenden. Meyers oplyser, at de ikke har fiskedag i nogen af deres kantiner om mandagen. Ud fra en samlet vurdering af klima-hensyn og gastronomiske hensyn vil fisk derfor sjældent indgå i forplejning af kommunalbestyrelsen.

I model B giver kommunalbestyrelsen kantineleverandøren et bredt opdrag om at sammensætte en mere klimavenlig forplejning af møderne, under hensyntagen til sæson. Der vil naturligvis fortsat være mulighed for at det enkelte medlem af kommunalbestyrelsen melder ind med behov for specialforplejning.

Tidligere sagsfremstilling fra mødet 6. marts 2023:

Radikale Venstre har stillet forslag om vegetarisk forplejning til møder i kommunalbestyrelsen og politiske udvalg. Sagen er henvist til udvalgsbehandling. I motivationen lægges vægt på, at madproduktion står for 30 procent af jordens samlede

udledning af drivhusgasser, herunder halvdelen fra husdyrhold. Det anføres, at en diæt med kød udleder 2.055 kg CO₂ om året, mens en vegetarisk diæt udleder 1.391 kg CO₂ om året.

Maden til kommunalbestyrelsen og udvalgene leveres af kantinen, som drives af Meyers. Maden leveres som en separat produceret menu. Meyers arbejder målrettet med reduktion af CO₂ aftrykket, herunder reduktion af madspild, som er en stor kilde til CO₂ udledning. Således er der i 1. halvår 2022 sket en reduktion af kantinens CO₂-udledning pr. kg forbrug med 25 % sammenlignet med 2021. Dette skyldes bl.a. en høj andel af grøntsager og bælgrugter i menuen.

På den baggrund ses to scenarier for det videre arbejde:

Scenarie A: Vegetarmenu på alle møder, synkront med vegetar-dag i kantinen (flyttes fra fredag til mandag)
Kantineordningen for kommunens medarbejdere har i dag én ugentlig vegetardag (fredag), og én ugentlig fiskedag (onsdag). Der er mulighed for at synkronisere kantinens vegetar-dag med vegetarisk forplejning af kommunalbestyrelsen, ved at flytte vegetar-dagen til mandag. Derved serveres samme måltid, og der opnås den bedste driftsøkonomi, mindst muligt madspild, og laveste CO₂-udledning. En omlægning til vegetarisk forplejning for kommunalbestyrelsen og udvalgene medfører en målbar reduktion i den samlede CO₂-belastning fra kantinen, fordi kommunalbestyrelsens forplejning tæller med i opgørelserne.

Det bemærkes, at der er risiko for et fald i kantinens omsætning, idet der normalt er flere kunder i kantinen om mandagen end om fredagen, og der antages en lavere omsætning på en vegetardag. Der opleves i dag et lavere salg i kantinen om fredagen. Mandag som vegetar-dag kan derfor samlet set betyde et indtægtstab. Scenariet rummer også muligheden for en høring af medarbejdernes kantineudvalg. Uanset modellen er der behov for klar kommunikation til medarbejderne om formålet med ændringen.

Scenarie B: Mulighed for individuelt at tilvælge vegetarmad, med evt. evaluering i 2. halvår 2023.
Der er mulighed for at kommunalbestyrelsens medlemmer individuelt kan bestille vegetarisk eller vegansk menu, på lige fod med håndtering af andre behov for specialkost, fx allergier. Det bemærkes derudover, at der altid er salat, brød og garniture til den almindelige menu, og at Meyers løbende arbejder med at sikre lav klimabelastning i menuens samlede sammensætning.

Som en del af scenarie B kan der evt. ske en senere evaluering af kommunalbestyrelsens oplevelse med tilvalgsordningen, forventet ultimo 2023.

Økonomi

Uanset valg af scenarie kan beslutningen holdes indenfor eksisterende budget. Scenarie A rummer dog et muligt økonomisk tab for leverandøren af kantineydelse.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling: 6. marts 2023, pkt. 54:

Forvaltningen indstiller:

- at magistraten indstiller at vælge ét af to scenarier for vegetarisk forplejning, som uddybes i det følgende: A) Vegetar-menu på alle møder, eller B) Mulighed for individuelt at tilvælge vegetarmad.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 54:

Magistraten sendte sagen retur til forvaltningen efter drøftelse med anmodning om at rette henvendelse til kommunens kantineleverandør med en opfordring om mere klimavenlig og sæsonbetonet mad.

Punkt 87: Valg af medlem til Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet (veje)

00.22.04-A30-48-18

Resume

Medlem af Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet Michael Haas er flyttet fra Frederiksberg Kommune og udtræder derfor af Taksationskommissionen.

Beslutning

Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet (veje) for resten af funktionsperioden indtil 31. december 2025, idet valg meddeles protokollen.

Indstilling

Kommunaldirektørområdet indstiller, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem af Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet (veje) for resten af funktionsperioden indtil 31. december 2025.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen valgte på det konstituerende møde Michael Haas og Lars Bøge som medlemmer af Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet (veje). Der er ikke valgt stedfortrædere.

Michael Haas har meddelt, at han er flyttet fra Frederiksberg Kommune og derfor udtræder af Taksationskommissionen.

Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til eksterne bestyrelser og udvalg forudsætter, at de pågældende bor i kommunen.

Det indstilles derfor, at kommunalbestyrelsen vælger et nyt medlem til Taksationskommissionen for Hovedstadsområdet for resten af funktionsperioden indtil 31. december 2025.

Taksationskommissionen afgør erstatningsspørgsmål mv. i henhold til vejloven og andre love, og medlemmerne skal have indsigt i vurdering af ejendomme.

Det tilkommer ØABF-valggruppen at vælge nyt medlem.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Punkt 88: Revision af Frederiksberg Kommunes arbejdsklausuler og beslutning om kontrolsetup

88.20.00-K08-1-21

Resume

Frederiksberg Kommune anvender i dag arbejdsklausuler i kommunens bygge- og anlægsaftaler og aftaler med et væsentligt tjenesteydelseselement. Klausulen er formuleret i 2009 og siden da er fokus på social dumping styrket.

Flere kommuner har oplevet brud på deres arbejdsklausuler, hvorfor Frederiksberg Kommune i 2021 styrkede kontrolindsatsen med kommunens leverandørers overholdelse af kommunens arbejdsklausul. I den forbindelse indgik kommunen aftale med revisionsvirksomheden BDO om bistand til kontrolindsatsen.

Erfaringer fra den styrkede indsats viser, at Frederiksberg Kommunes arbejdsklausul med fordel kan formuleres tydeligere, med fokus på leverandørens forpligtelser, dokumentationsforpligtelse og styrkelse af kommunens handlemuligheder ved påvist brud på klausulen.

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 21. marts 2022 at gennemføre en revision af kommunens arbejdsklausul samt undersøge muligheder, fordele og ulemper, for et tværkommunalt samarbejde om kontrolindsatsen, bl.a. med Københavns Kommune.

I denne sag fremlægges forvaltningens forslag til revision af arbejdsklausulen. Herudover beskrives muligheder for at samarbejde om kontrolindsatsen med andre kommuner, idet det samlet set vurderes at være i Frederiksberg Kommunens interesse at fastholde den nuværende model for kontrolindsatsen.

Beslutning

Magistraten godkendte en ny, revideret arbejdsklausul vedlagt i bilag, idet 10 arbejdsdage dog ændres til 5 arbejdsdage som frist for modtagelse af dokumentation ved fremsendelse af redegørelse ved mistanke, jf. bilag, og idet der dog altid vil blive benyttet bod i arbejdsklausuler på bygge- og anlægsområdet samt på rengøringsområdet, da disse vurderes at være de to indkøbsområder med den største risiko for løndumping.

Derudover vil der være et skærpet fokus på brugen af bod i alle kontrakter med udgangspunkt i en risikovurdering

Magistraten godkendte, at Frederiksberg Kommune fortsætter med proaktiv opfølgning af kommunens arbejdsklausul med den nuværende model for kontrolindsats, idet Magistraten anmodede om en sag om mulige alternativer til den nuværende kontrolindsats til budget 24.

Indstilling

Forvaltningen indstiller,

- at magistraten godkender en ny, revideret arbejdsklausul vedlagt i bilag.
- at Frederiksberg Kommune fortsætter med proaktiv opfølgning af kommunens arbejdsklausul med den nuværende model for kontrolindsats.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til revideret arbejdsklausul. I arbejdet har forvaltningen gennemgået andre kommuners formulering af arbejdsklausuler. Forvaltningen har herudover været i dialog med BDO, 3F, DI og DE om, hvordan arbejdsklausulen kan formuleres mest hensigtsmæssig for både lønmodtagere og arbejdsgivere, og hørings svar til udkast til arbejdsklausulen er blevet indarbejdet. Forvaltningen har modtaget de sidste input til klausulen februar 2023. I dialogen er identificeret følgende potentialer:

- Skærpelse af krav til løn- og arbejdsvilkår
Det anbefales, at arbejdsklausulen tager udgangspunkt i grundelementerne i det statslige cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter. Med dette udgangspunkt bør det tydeliggøres, hvilket ansvar leverandøren bærer på områder, hvor der ikke findes kollektivt overenskomst. Herudover er forvaltningen blevet anbefalet, at eksplicere krav om kædeansvar i hele leverandørkæden i Danmark.

Forvaltningen har desuden undersøgt muligheden for at stille krav til aflønning af underleverandører, der er

selvstændig erhvervsdrivende. Konklusionen herpå er, at der er begrænsede muligheder for konkret at regulere aflønning af selvstændige underleverandører i en arbejdsklausul. Hverken arbejdsmarkedets parter eller andre kommuner har identificeret en hensigtsmæssig model for konkret regulering. Derfor vil der være begrænsede muligheder for at sanktionere leverandører på baggrund af deres honorering af selvstændige underleverandører. I forbindelse med udbud og indkøb vil forvaltningen derfor foretage en konkret dialogbaseret forventningsafstemning med tilbudsgivere om honorering af eventuelle underleverandører. Formålet med dialogen er at søge en fælles forståelse for selvstændige underleverandørers løn- og arbejdsvilkår. Dette giver imidlertid ikke adgang til at sanktionere hovedleverandøren, hvis der opstår mistanke om, at der spekuleres i honorering af selvstændige underleverandører.

- Orientering om kontrolindsats
Forvaltningen er blevet anbefalet at konkretisere, at leverandør og dennes eventuelle underleverandører skal kunne forvente at blive udtaget til kontrol af enten kommunen eller en af kommunen udpeget repræsentant. I den forbindelse bør det præciseres, hvilken dokumentation, der kan kræves, samt frister for fremsendelse af denne.
- Konkretisering af sanktionsmulighed
Slutteligt er forvaltningen blevet anbefalet at opstille en ramme for mulige sanktioner, hvis leverandøren ikke overholder klausulen, eller hvis leverandøren ikke i tilstrækkeligt omfang leverer den krævede dokumentation ved kontrolindsats. Den konkrete sanktionsramme bør udarbejdes i forbindelse med den konkrete indkøbs- eller udbudsproces for at sikre et relevant og proportionelt sanktionsniveau.

Alle anbefalinger er indarbejdet i den nye klausul.

Den nye arbejdsklausul foreslås at erstatte kommunens tidligere arbejdsklausuler for både bygge- og anlægsområdet og for varer og tjenesteydelser.

Forvaltningens forslag til ny arbejdsklausul er vedlagt i bilag.

Kontrolindsats med arbejdsklausulerne – muligheder for tværkommunalt samarbejde

Frederiksberg Kommune etablerede i 2021 en aftale med revisionsvirksomheden BDO om gennemførelse af kontrolindsats med overholdelse af kommunens arbejdsklausuler. Nedenfor beskrives dette samarbejde. Herudover beskrives to mulige modeller for et kommunalt samarbejde om kontrolindsats, ledsaget af vurdering af fordele og ulemper ved hver model.

Frederiksberg Kommunes nuværende kontrolmodel – samarbejde med BDO

Frederiksberg Kommune indgik i 2021 aftale med BDO om bistand til opfølgning på overholdelse af kommunens klausuler. Målet var at etablere en risikobaseret kontrolindsats, der sikrer systematiske stikprøvekontroller og kompetent og betimelig reaktion ved mistanke om social dumping. Indsatsen skal desuden sikre, at konkurrence om kommunens opgaver ikke sker på bekostning af overenskomstsvarende arbejdsvilkår.

Kontrolindsatsen indeholder dels planlagte kontrolindsatser, dels ad-hoc-indsatser ved opstået mistanke. Risikomodellen tager højde for risici ved dels arbejdets- og kontraktens karakter, dels kontraktparten og dennes underleverandører (kædeansvar). Årligt udvælger forvaltningen omkring 8 kontrakter til planlagte kontrolindsatser. Ud over de planlagte kontrolbesøg, gennemføres løbende ad-hoc kontrolindsats ved opstået mistanke om brud på klausulerne. En kontrolindsats indebærer typisk 5 – 15 kontroller af løn- og arbejdsvilkår.

Konkret kan kontrollerne rumme tre elementer:

1. Baggrundstjek af verserende sager vedrørende leverandøren eller underleverandører hos skat, arbejdstilsyn, politi eller i det fagretslige system.
2. Skrivebordskontrol af udvalgte medarbejders løn- og ansættelsesvilkår, med henblik på at afdække om de modsvare overenskomsterne på nærværende område
3. Hvor det skønnes relevant: Uanmeldt kontrolbesøg på arbejdspladsen med fokus på, om medarbejderne kan identificere sig, har arbejdes- og opholdstilladelse, samt drøftelse om medarbejderne er bekendt med de løn og arbejdsvilkår de arbejder under

Erfaringerne fra samarbejdet viser, at der er en række fordele ved at samarbejde med et eksternt revisionsfirma, der er specialiseret i eksekvering af kontrolindsatser.

Et samarbejde med BDO sikrer stabil, kompetent drift af kontrolindsatserne. Det sikrer, at indsatsen kan skaleres med kort varsel, eksempelvis ved akut opstået mistanke om brud på klausulen. Samtidig er modellen robust i forhold til medarbejders sygdom, planlagte ferie mv. Således imødekommer samarbejdet behovet for at kunne agere hurtigt og effektivt uden øvrige hensyn. I udvælgelse af de planlagte kontrolindsatser, bidrager BDO med specialiseret og opdateret viden om, hvor der aktuelt er størst risiko for social dumping. Når der er opstået mistanke om brud, har BDO har haft en hurtig reaktionstid. Frederiksberg Kommune er i løbende dialog med BDO om, hvordan indsatsen kan styrkes med input i bl.a. udførte kontroller, andre kommuners kontrolindsats, erfaringer fra arbejdsmarkedets parter mv. Fokus er her både på BDO's leverancer, men også på forankring af samarbejdet i forvaltningens arbejde.

En anden fordel ved samarbejdet med et eksternt revisionsfirma er, at det styrker kontrolindsatsens konklusioners validitet, idet der kan henvises til en uvildig tredjepartsvurdering. Hvis en leverandør er uenig i konklusioner i en kontrolindsats, har BDO med nøgtern faglighed taget ansvaret for at føre dialogen til ende.

Med den aktuelle kontrolaktivitet, koster den nuværende kontrolindsats mellem 150.000 kr. og 200.000 kr. årligt.

Københavnermodellen – tværkommunal intern opfølgingsindsats

Københavns Kommune har i de seneste år haft et internt kontrolteam, der skal sikre, at kommunens leverandører overholder kommunens klausuler i leverandørkontrakterne. I slutningen af 2021 besluttede Albertslund, Rødovre og Hvidovre kommuner at gå sammen om at finansiere en medarbejder, der skulle tilknyttes teamet og herfra gennemføre kontrolindsats for de tre kommuner.

Status på samarbejdet er, at der blev ansat en kontrolmedarbejder den 1. oktober 2022, som alene skal varetage kontrolindsats med bygge- og anlægsopgaver. Det har ikke været muligt at indhente resultater herfra, idet kontrolindsatsen endnu ikke er fuldt implementeret i kommunerne.

Det kan overvejes, om Frederiksberg Kommune skal arbejde for at blive en del af Københavner-modellen. Det, der kunne tale for denne model er bl.a., at det bliver muligt at trække på den løsning Københavns Kommune har udviklet, herunder den erfaring og viden, der er måtte være opbygget i det københavnske team. Dette vil potentielt give et solidt setup og en effektiv og målrettet kontrolindsats mod social dumping. Samtidig kan der på sigt muligvis opnås stordriftsfordele i kontrolindsats med virksomheder, der er leverandører til de kommuner, der er omfattet af modellen.

For Frederiksberg Kommune vil et engagement i dette samarbejde forde en godkendelse fra Københavns Kommune.

Der er imidlertid også flere forhold, der taler imod, at Frederiksberg Kommunes kontrolindsats går ind i Københavner-modellen.

I københavnermodellen adskilles kontrolindsatsen fra den løbende kontraktstyringsindsats. Det kan være hensigtsmæssigt i en meget stor kommune med en mere fragmenteret organisering end Frederiksberg Kommune. Men for Frederiksberg Kommunes vedkommende vurderes det at være en fordel, at kontrolindsatsen som i dag er organiseret som en integreret del af kontraktstyringen, hvor BDO alene varetager indsamling og vurdering af løn- og arbejdsvilkår, mens den efterfølgende dialog om BDOs konklusioner håndteres af de medarbejdere, som har ansvaret for det daglige samarbejde med leverandøren. Denne arbejdsdeling styrker muligheden for en nærværende og kontinuerlig dialog om overholdelse af aftalens klausuler, og den giver kommunen mulighed for at henvise til en eksternt ekspertise. En adskilt organisering indebærer en potentielt problematisk distancering af kontrolindsatsen fra de, der har ansvaret for aftalen og leverandøraftalernes øvrige primære kommunale stakeholders.

Samtidig er Københavnermodellen sårbar i forhold til rekrutteringsudfordringer, sygemeldinger og øvrigt fravær i akutte situationer, hvor der er behov for hurtig opfølgning på en opstået mistanke. Modellen giver heller ikke Frederiksberg Kommune mulighed for at opskalere til flere samtidige kontroller, hvis dette vurderes hensigtsmæssigt – en mulighed vi har i dag.

Hvidovre, Albertslund og Rødovre Kommuner deles om en medarbejder til gennemførelse af kontrolindsats med bygge- og anlægsopgaver. I København Kommunes indsats indgår altid to kontrolmedarbejdere. Da kommunerne pt. kun råder over en medarbejder, låner de en kollega af Københavns Kommune og modsvare ved deres medarbejders deltagelse i Københavns Kommunes kontrolindsatser. Hvis Frederiksberg Kommune skal fortsætte med at gennemføre kontrolindsatser på både bygge-anlægsopgaver og opgaver med et væsentligt tjenesteydelseselement estimeres et samarbejde med Københavns Kommune at forde et fuldt årsværk til en værdi af ca. 600.000 kr. Halvdelen af kontrolkapaciteten i dette årsværk, som Frederiksberg Kommune evt. ansætter, vil gå til at gennemføre kontroller i Københavns Kommune i overensstemmelse med ovenstående model. Det vil sige, at Frederiksberg Kommune alt andet lige vil skulle betale ca. 300.000 kr. for kontrolarbejde, som ikke kommer Frederiksberg Kommune men Københavns Kommune til gavn. Herudover følger udgifter til Københavns Kommune på godt 50.000 kr. for at stille ressourcer, lokaler mv. til rådighed for medarbejderen. Det bemærkes, at disse tal er med forbehold for, at der jo ikke er indledt en konkret dialog herom.

Samarbejde med andre kommuner i Spar 5

Kommunens indkøbsfællesskab, Spar 5, har en række fælles aftaler. Det har derfor været overvejet og drøftet mellem kommunerne, om der kan gennemføres fælles kontrolindsatser med overholdelse af arbejdsklausuler for at opnå stordriftsfordele.

I 2021 gennemførte Frederiksberg Kommune forsøgsvist en fælles kontrolindsats rettet mod Intervare i samarbejde med Gladsaxe og Lyngby-Taarbæk kommuner. Selve kontrolindsatsen blev gennemført af BDO, og samarbejdet betød en reduceret udgift til BDO's kontrol.

En udfordring ved denne model er, at kommunernes arbejdsklausuler aktuelt er væsensforskellige. Samtidig er der relevante forskelle i kommunernes politiske ambitioner for kontrolindsatsen, hvor Frederiksberg Kommune hører blandt de mest ambitiøse. Dertil kommer, at indkøbsfællesskabet primært vedrører fælles indkøb af varer og mere simple tjenesteydelser, mens bygge- og anlægsaftaler samt tjenesteydelser, der oftest er genstand for kontrolindsatser sjældent indgår i indkøbssamarbejdet. Endelig indebærer et samarbejde i Spar 5 med en fælleskontrol de samme udfordringer som Københavnsmodellen.

Såfremt der på et senere tidspunkt måtte opstå et bedre grundlag for et samarbejde i kommunens indkøbsfællesskab om en fælles kontrolindsatsmodel, vil forvaltningen vende tilbage til magistraten herom.

Samlet vurdering vedrørende model for kontrolindsats

Det er vurderingen, at Frederiksberg Kommunes nuværende model sikrer en høj kvalitet i kontrolindsatsen og samtidig er skalérbar med kort varsel. Det er usikkert, hvordan evt. deltagelse i Københavner-modellen vil påvirke kontrolindsatsens kvalitet, men det står klart, at modellen vil betyde et tab af fleksibilitet og skalerbarhed for Frederiksberg Kommune. Samtidig vil modellen være dyrere end den nuværende.

På den baggrund anbefales det, at fastholde den nuværende model for kontrolindsatsen. Såfremt der inden for denne model ønskes en øget kontrolindsats, vil dette kræve ekstra bevilling, som beskrevet i afsnittet om økonomi.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at Frederiksberg Kommune allerede i dag uformelt sparrer med København og andre kommuner i forhold til at dele erfaringer med kontrol af arbejdsklausuler. Denne sparring vil naturligvis fortsætte.

Økonomi

I dette afsnit skitseres de forventede økonomiske konsekvenser af de tre opstillede modeller for kontrolindsats.

Frederiksberg Kommunes aktuelle model – samarbejde med BDO

Aktuelt gennemfører BDO otte planlagte kontrolindsatser årligt for Frederiksberg Kommune. Herudover gennemføres akutte kontroller som følge af opstået mistanke. Denne kontrolaktivitet koster mellem 150.000 kr. til 200.000 kr. årligt, som er finansieret i budgettet.

Det er muligt at opskalere antallet af kontroller. Det vil i gennemsnit koste 25.000 kr. pr. ekstra kontrolindsats. Der er ikke finansiering til en øget opskalering af kontroller, hvorfor et ønske herom vil skulle prioriteres i forbindelse med Budget 2024-forhandlingerne.

Københavnermodellen – tværkommunal intern opfølgingsindsats

Hvis Frederiksberg Kommune ønsker at tilslutte sig kontrolteamet i Københavns Kommune, vil det i første omgang indebære en udgift på forventeligt ca. 650.000 kr. årligt til lønudgifter til den medarbejder, der skal tilknyttes teamet.

Der er på nuværende tidspunkt afsat budget til ca. 8 kontroller svarende til ca. 200.000 kr. årligt. Hvis der er et politisk ønske om at Frederiksberg skal blive en del af Københavnermodellen, vil der skulle findes finansiering til de resterende ca. 450.000 kr. årligt, hvorfor et ønske om denne løsning vil skulle prioriteres i forbindelse med Budget 2024-forhandlingerne.

Samarbejde med andre kommuner Spar 5

Et samarbejde om udbud af kontrolindsatsen i Spar 5 vil principielt set kunne indebære en (formentlig begrænset) mindredrift i forhold til den nuværende model. Et sådant samarbejde vurderes dog for nærværende ikke aktuelt.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

Magistraten.

Historik

Beslutning Magistraten den 13. marts 2023, pkt. 60:

Magistraten udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 2, Frederiksberg kommunes aktuelle arbejdsklausuler

Forslag til revideret arbejdsklausul i Frederiksberg Kommunes kontrakter

Mail fra 3F om Sociale klausuler på Frederiksberg.

Forvaltningens svar på 3f's kritik af BDO, marts 2023

Klausulforslag fra 3f med forvaltningens kommentarer, marts 2023

Punkt 89: Principper for forbrug i valgperioden 2022-2025 på kommunalbestyrelsens eget budget

00.30.00-A00-8-22

Resume

Der orienteres med sagen om principper for forbrug på kommunalbestyrelsens eget budget i denne valgperiode. Der er foretaget en gennemgang af avisabonnemeter i borgmesterkontoret, og der er i den forbindelse fundet plads til oprettelse af et kommuneabonnement på NB-økonomi som hele kommunalbestyrelsen vil få adgang til. Det skal understreges, at budgetoverholdelse forudsætter en fortsat stram økonomistyring, og at der generelt ikke er plads i budgettet til nye eller udvidede aktiviteter i forhold til i dag. Det indstilles, at magistraten indstiller til kommunalbestyrelsen, at medlemmer af kommunalbestyrelsen får adgang til psykologbistand og juridisk bistand som beskrevet.

Beslutning

Magistraten tog til efterretning, at

1. de beskrevne principper for forbrug på kommunalbestyrelsens eget budget gælder i resten af valgperioden, og at
2. der oprettes et kommuneabonnement på NB-økonomi, som hele kommunalbestyrelsen vil få adgang til, og som finansieres af kommunalbestyrelsens eget budget.

3. Magistraten indstiller, at kommunalbestyrelsen tiltræder, at medlemmer af kommunalbestyrelsen får adgang til psykologbistand og juridisk bistand som beskrevet i sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at magistraten tager til efterretning, at

1. de beskrevne principper for forbrug på kommunalbestyrelsens eget budget gælder i resten af valgperioden, og at
2. der oprettes et kommuneabonnement på NB-økonomi, som hele kommunalbestyrelsen vil få adgang til, og som finansieres af kommunalbestyrelsens eget budget.

Forvaltningen indstiller endvidere, at magistraten tiltræder, at det indstilles til kommunalbestyrelsen, at

3. medlemmer af kommunalbestyrelsen får adgang til psykologbistand og juridisk bistand som beskrevet i sagen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på deres møde den 27. september 2021 at udvide kommunalbestyrelsen til 29 medlemmer og herunder, at udvidelsen finansieres ved at reducere vederlagspuljen og disponere en del af det eksisterende budget til kommunalbestyrelsens øvrige afledte udgifter. I sagsfremstillingen fremgik det, at forvaltningens vurdering var, at der med disponeringen fortsat vil være mulighed for at dække et forbrug svarende til serviceniveauet for indeværende valgperiode.

Kommunalbestyrelsens eget budget er ca. 11 mio. kr. om året. Budgettet går blandt andet til vederlag, IT-udstyr, telefoni, nyhedsabonnemeter, afvikling af KB- og udvalgsmøder, studieture og kontorhold. Nedenfor ses det forventede forbrug resten af valgperioden fordelt på de overordnede budgetposter.

Forbrugstype	2023	2024	2025
Vederlag og mødediæter	9.545.296	9.545.296	9.545.296
Kontor, mobil og IT	280.000	280.000	710.000
Abonnemeter	190.000	190.000	190.000
Studieture	490.000	0	0
Kurser, seminarer og konferencer	210.000	210.000	240.000
Mandagsmøder	300.000	300.000	300.000

Budgetkonference	75.000	75.000	75.000
Andre møder, repræsentation og jubilæer mv.	50.000	50.000	70.000
Forventet forbrug i alt	11.140.296	10.650.296	11.130.296

Forvaltningen har beregnet det forventede forbrug for hele valgperioden ud fra en række antagelser om forventede aktiviteter. Gennemgangen viser, at budget og forbrug balancerer set over hele valgperioden, men at balancen forudsætter løbende stram styring af forbruget.

For at sikre, at forbruget holder sig inden for rammerne af det samlede budget for hele valgperioden, gør nedenstående principper sig gældende i resten af valgperioden:

- Hvert kommunalbestyrelsesmedlem har mulighed for ét digitalt nyhedsabonnement
- Der er mulighed for, at udvalgene i valgperioden kan tage på én studietur i Danmark eller nabolande tæt på f.eks. Sverige og Tyskland. Det er kutyme, at studieture ligger i år to af en valgperiode, men midlerne kan anvendes i andre budgetår end 2023, hvis et udvalg ønsker det.
- Gaver til kommunalbestyrelsesmedlemmer ifm. runde fødselsdage og jubilæer fastsættes på følgende måde:
  - I begge anledninger gives en kurv og blomst til i alt max 1.500 kr.
  - I forbindelse med jubilæer gives en gave til max 5.000 kr. (ved 25 år og opefter)
- Der er adgang til, at udvalgsformænd deltager i KL's topmøder og faglige konferencer samt at nyvalgte deltage i opfølgende Kattegatkurser
- Budgetkonferencen afholdes som i 2022 på Frederiksberg Rådhus

Udover principper for forbrug har forvaltningen i dialog med borgmesteren gennemgået forbruget på kommunalbestyrelsens eget budget. I den forbindelse er en række af de nyhedsabonnementer, som tidligere perioder er tegnet til borgmesteren og borgmesterkontoret, blevet opsagt. Denne gennemgang har givet mulighed for, at der inden for rammen kan oprettes et digitalt abonnement til webportalen NB-Økonomi, som der fra flere kommunalbestyrelsesmedlemmer har været et ønske om. Der vil blive udsendt en mail med oplysninger om adgang til web-portalen, når abonnementet er oprettet.

Frederiksberg Kommune har pr. 1. oktober 2019 indgået aftale med Dansk Erhvervspsykologi A/S om at levere psykologisk bistand til kommunes ansatte, hvis de som følge af arbejdsrelaterede problemstillinger får behov for det. Denne ordning er ikke på nuværende tidspunkt gældende for medlemmerne af KB, men Dansk Erhvervspsykologi er indforstået med, at KB-medlemmerne kan være omfattet af ordningen på lige fod med kommunens medarbejdere.

Ordningen vil således fremover kunne benyttes af kommunalbestyrelsesmedlemmer i tilfælde, hvor behov for bistand er opstået som følge af medlemmets arbejde som kommunalbestyrelsesmedlem. Såfremt et medlem ønsker at gøre brug af ordningen, skal medlemmet i første omgang henvende sig til borgmesteren og/eller kommunaldirektøren herom. Såfremt det vurderes, at problemstillingen er arbejdsrelateret, vil KB-medlemmer kunne få de første 5 psykologtimer uden beregning, hvilket svarer til den aftale, der gælder for kommunens ansatte. Øvrige timer derudover vil blive afregnet med 780 kr. pr. time, som betales af KB's eget budget.

Tilsvarende kan forvaltningen yde juridisk bistand til et kommunalbestyrelsesmedlem, hvis behovet for bistand er opstået som følge af medlemmets arbejde som kommunalbestyrelsesmedlem. Det kan fx være tale om bistand til at indgive politianmeldelse, såfremt medlemmet har været udsat for chikane eller/og trusler i sin egenskab af medlem af kommunalbestyrelsen. Såfremt et medlem ønsker at gøre brug af denne mulighed, skal medlemmet i første omgang rette henvendelse til chefen for Jura i kommunaldirektørens sekretariat.

Der oprettes et kommuneabonnement på NB Økonomi til årligt 27.200 kr., som finansieres af kommunalbestyrelsens eget budget. Abonnementet giver adgang for alle medlemmer af kommunalbestyrelsen samt et ubegrænset antal embedsmænd.

Borgmesterpåtegning

Nej.

Behandling

Magistraten den 30. januar, den 6. februar og den 17. april 2023 og Kommunalbestyrelsen den 24. april 2023.

Historik

Indstilling 30. januar 2023, pkt. 22:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten tager til orientering, at:

1. de beskrevne principper for forbrug på kommunalbestyrelsens eget budget gælder i resten af valgperioden.
2. der oprettes et kommuneabonnement på NB-økonomi som hele kommunalbestyrelsen vil få adgang til, og som finansieres af kommunalbestyrelsens eget budget.
3. adgang til og finansiering af særlig bistand kræver særskilt beslutning i kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 30. januar 2023, pkt. 22:

Sagen blev udsat.

Indstilling 6. februar 2023, pkt. 35:

Forvaltningen indstiller, at Magistraten tager til orientering, at:

1. de beskrevne principper for forbrug på kommunalbestyrelsens eget budget gælder i resten af valgperioden.
2. der oprettes et kommuneabonnement på NB-økonomi som hele kommunalbestyrelsen vil få adgang til, og som finansieres af kommunalbestyrelsens eget budget.
3. adgang til og finansiering af særlig bistand kræver særskilt beslutning i kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Magistraten 2022-25, 6. februar 2023, pkt. 35:

Magistraten tog sagen til 1. behandling med de faldne bemærkninger.

Punkt 90: Frederiksberg Kommunes årsregnskab 2022

00.30.00-S00-5-23

Resume

Forvaltningen præsenterer i nærværende sag magistraten og kommunalbestyrelsen for årets resultat for 2022 til godkendelse og efterfølgende oversendelse af årsregnskabet til revisionen.

Beslutning

Magistraten indstiller, at årsregnskabet for 2022 godkendes og afgives til revisionen, idet afvigelserne i regnskabet betragtes som regnskabsforklaret.

Indstilling

Direktionen indstiller, at årsregnskabet for 2022 godkendes og afgives til revisionen, idet afvigelserne i regnskabet betragtes som regnskabsforklaret.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. maj 2023 afgive årsregnskabet for 2022 til revisionen. Revisionen udarbejder herefter beretning om revision af årsregnskabet senest den 15. juni 2023. Inden udgangen af august behandler kommunalbestyrelsen revisionsberetningen og godkender årsregnskabet endeligt.

På mødet den 27. marts 2023 fik magistraten forelagt regnskabsopfølgning for årets resultat 2022, hvor de overordnede forklaringer på afvigelser i regnskabet i forhold til det korrigerede budget var beskrevet for så vidt angår service- og overførselsudgifter samt anlægsudgifter inden for anlægsrammen.

I årsregnskabet, som forelægges nu, er afvigelserne mere detaljeret beskrevet i regnskabsberetningens afsnit ”Regnskabsbemærkninger”.

Overordnet er det samlede regnskabsresultat for 2022 bedre end planlagt ved budgetvedtagelsen (oprindelig budget 2022). I forhold til det oprindelige budget 2022 er der tale om en forbedring af kommunens kassebeholdning, idet det planlagte kasseforbrug på 98 mio. kr. endte med en kassetilgang på 21 mio. kr. I forhold til korrigeret budget er der imidlertid tale om en forværring på 189 mio. kr., som væsentligst skyldes kursreguleringer af kommunens investeringsportefølje med i alt 183,6 mio. kr.

Herudover er der netto 5,4 mio.kr. i forværring, som dækker over et bedre regnskabsresultat inkl. det brugerfinansierede område med i alt 30,3 mio. kr. (forbedring), en mindre lånoptagelse på 5,8 mio. kr. (forværring) samt en række forskydninger i betalinger på drift, anlæg og finansielle poster for i alt 29,9 mio.kr. (forværring)

Regnskabsresultatet efterlader kommunen med en kassebeholdning på 704 mio. kr.

Kassebeholdningen ultimo 2022 forventes endvidere at blive forbedret som følge af forskydninger i nettoanlægsindtægter mellem 2022 og 2023 med i alt 32,6 mio. kr. som tillægsbevilliges med modpost på kassen jf. sag om anlægsoverførsler fra 2022 til 2023.

Regnskabsresultatet indenfor anlægsrammen viser et mindreforbrug på 14,9 mio. kr., svarende til 5,3 pct. af den samlede anlægsramme på 281,6 mio. kr. Mindreforbruget på anlægsrammen skyldes væsentligst forsinkelser af anlægsprojekter i regnskab 2022, der indstilles automatisk overført fra 2022 til 2023 i særskilt sag.

Serviceudgifterne viser mindredgifter i forhold til det korrigerede budget på i alt 15,6 mio. kr., svarende til en afvigelse på -0,4 pct. ud af et samlet budget på 4,320 mia. kr.

Frederiksberg Kommunes serviceramme ekskl. den statslige kompensation til coronaudgifter udgør 4.342,7 mio. kr. Det endelige regnskabsresultat endte på 4.304,5 mio. kr. hvilket betyder en afvigelse til rammen på 38,2 mio. kr., hvorfor kommunen ikke vil blive ramt af en individualsanktion, såfremt kommunerne under ét skulle blive sanktioneret for regnskab 2022.

Regnskabsresultatet for 2022 (jf. regnskabsoversigt s. 80 / tabel 1)

Årets resultat for 2022 udviser et samlet underskud på 92 mio. kr. Heraf udviser det skattefinansierede område et underskud på 75 mio. kr. og forsyningsområdet et underskud på 17 mio. kr.

Tabel 1: Regnskabsoversigt for regnskabsåret 2022

i mio. kr. netto		Budget 2022	Tillægsbe- villing	Korrigeret budget	Regnskab 2022	Afvigelse
Indtægter mm.						
Skatter	U	0	0	0	0	0
	I	-6.476	0	-6.476	-6.476	0
Generelle tilskud og udligning	U	1.812	56	1.868	2.044	176
	I	-1.511	-13	-1.524	-1.700	-176
Momsudligning	U	4	0	3	3	0
Renter	U	22	8	30	29	-1
	I	-39	7	-32	-28	4
Indtægter i alt		-6.188	58	-6.130	-6.128	2
Driftsudgifter i alt		5.978	-76	5.902	5.853	-49
Anlægsudgifter i alt		513	-182	331	351	20
Resultat skattefin. område		303	-200	103	75	-28
Det brugerfinansierede område						
Driftsvirksomhed	U	118	12	131	137	6
	I	-125	-12	-137	-143	-7
Anlægsudgifter	U	106	-81	25	23	-2
	I	0	0	0	0	0
Nettoresultat brugerfinansieret område		99	-80	19	17	-3
Resultat i alt (- = overskud)		402	-280	122	92	-30
Kassebeholdning primo		670	0	0	867	0
Årets resultat		-402	280	-122	-92	30
Lånoptagelse	I	426	-222	204	198	-6
Finansforskydninger	N	-48	96	48	18	-30
Afdrag på lån	U	-74	-30	-104	-104	0
Kassepåvirkning (- = kasseforbrug)		-98	125	26	21	-5
Kursregulering, likvide aktiver				0	-184	0
Kassebeholdning ultimo				893	704	-189

Der var i 2022 oprindeligt budgetteret med et underskud på 402 mio. kr. og efter meddelte tillægsbevillinger et korrigeret underskud på 122 mio. kr. I forhold til det oprindelige budget er resultatet dermed forbedret med 310 mio. kr. og i forhold til korrigeret budget, er der tale om en forbedring af regnskabsresultatet med 30 mio. kr.

Forbedringen skyldes en kombination af netto mindreindtægter på 2 mio. kr. (skatter, tilskud og udligning, moms og renter), mindreforbrug på nettodriftsudgifterne på 49 mio. kr., merforbrug på nettoanlægsudgifterne på 20 mio.kr., samt nettomindreudgifter vedrørende det brugerfinansierede område på 3 mio. kr.

Kassebeholdningen

Primo 2022 udgjorde kassebeholdningen 867 mio. kr. Regnskabsresultatet i 2022 har forøget kassen med 21 mio. kr. og udgør herefter 888 mio. kr. Imidlertid er der foretaget kursregulering med modpost på egenkapitalen som har forværret kassen med 184 mio. kr. som herefter udgør 704 mio.kr. pr. 31. december 2022.

Balancen pr. 31.12.2022

Beløb i mio. kr.	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Aktiver		
Anlægsaktiver		
Materielle anlægsaktiver	4.578	4.634
Finansielle anlægsaktiver	1.621	1.991
Anlægsaktiver i alt	6.200	6.625
Omsætningsaktiver		
Varebeholdninger	4	4
Fysiske anlæg til salg	1	1
Tilgodehavender	439	420
Likvide beholdninger	867	704
Omsætningsaktiver i alt	1.312	1.129
Aktiver i alt	7.511	7.754
Passiver		
Egenkapital	-616	-1.698
Hensatte forpligtelser	-3.919	-2.858
Gældsforpligtelser		
Langfristede gældsforpligtelser	-1.968	-2.118
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita m.v.	-32	-34
Kortfristede gældsforpligtelser	-975	-1.045
Gældsforpligtelser i alt	-2.976	-3.197
Passiver i alt	-7.511	-7.754

På aktivsiden er der indregnet anlægsaktiver (bygninger, grunde, aktier m.v.) for i alt 6,625 mia. kr. Omsætningsaktiver (likvide beholdninger og kortfristede tilgodehavender m.v.) indgår med 1,129 mia. kr.

På passivsiden (forpligtelser) er kommunens hensatte forpligtelser, som væsentligst vedrører tjenestemandspensioner indregnet med 2,858 mia. kr. Derudover indgår gældsforpligtelser (kort- og langfristet gæld) med 3,197 mia. kr.

Samlet set giver det en egenkapital på 1,698 mia. kr. og er forbedret med 1,082 mia. kr. i forhold til sidste år. Jf. note 9 side 76 i årsregnskabet er udviklingen i egenkapitalen fra ultimo 2021 til ultimo 2022 vist.

Kommunens egenkapital er et udtryk for den værdi, der er tilbage, hvis alle tilgodehavender og forpligtelser bliver indfriet. Egenkapitalen er således kommunens samlede skattefinansierede formue.

Forbedringen af kommunens egenkapital i regnskab 2022 fremkommer væsentligst således:

Beløb i mio. kr.	
Nedskrivning af tjenstemandsforpligtelsen	-1.061
Opskrivning af kommunens værdi i § 60 selskaber	-292
Opskrivning leasing gæld	47
Indeksring gæld feriemidler	9
Underskud skattefinansieret område	75
Kursreguleringer likvide aktiver	184
Aktiverede anskaffelser	-54
Øvrige reguleringer	10
Forbedring af egenkapitalen	-1.082

+ = forværring - = forbedring

Nedskrivning af tjenstemandsforpligtelse

Nedskrivningen af forpligtelsen på i alt 1,061 mio. kr. sker som følge af en fornyet aktuarmæssig beregning af kommunens samlede tjenstemandsforpligtelse, som er foretaget af kommunens aktuar ”Silkeborg Data” pr. ultimo 2022. Forpligtelserne blev senest aktuarberegnet ultimo 2021 – og skal som minimum beregnes hvert 5. år. Idet de forventede årlige renter ved forrentning af de hensatte midler er steget markant i 2022 (gået fra negative/nulrenter til en højere positiv rente), så vil den årlige opskrivning af de hensatte midler pga. rentetilskrivning og renters rente betyde, at kommunen ikke skal hensætte nær så meget som hidtil forudsat.

Opskrivning af kommunens værdi i § 60 selskaber

Opskrivningen kan væsentligst henføres til Indskud i Metrocityring som isoleret set har forbedret kommunens egenkapital med 265 mio. kr. Indregning af indskud i fælleskommunale selskaber sker til ”indre værdi” hvilket betyder, at indregningen sker til den forholdsmæssige ejerandel af selskabets egenkapital i den seneste årsrapport. Kommunens ejerandel i Metroselskabet A/S udgør 8,3 pct., for specifikation af kommunens ejerandele i yderligere §60 selskaber henvises til note 1 til balancen i kommunes årsregnskab 2022 s.102.

Opskrivning af leasing.gæld

Gælden vedr. finansiell leasing er forøget med 47 mio. kr., primært som følge af leasing af nye el-renovationsbiler og ladvogne.

Kursregulering af kassebeholdning pr. 31.12.2022

Primo 2022 udgjorde kassebeholdningen 867 mio. kr. Regnskabsresultatet i 2022 har forøget kassen med 21 mio. kr. og udgør herefter 888 mio. kr. Imidlertid er der foretaget kursregulering med modpost på egenkapitalen, som har forværret kassen med 184 mio. kr. som herefter udgør 704 mio.kr. pr. 31. december 2022.

Underskud skattefinansieret område

Årets resultat på kommunens skattefinansieret område viser et underskud på 75 mio.kr., som også er med til at forværre kommunens egenkapital.

Legaternes regnskaber er udarbejdet af Jyske Bank. De mere detaljerede legatregnskaber er fremlagt i Håndbiblioteket.

Regnskabspublikationen offentliggøres på kommunens hjemmeside under følgende link:

<https://www.frederiksberg.dk/kommunen/okonomi/okonomiske-nogleletal>

Publikationen trykkes ikke i papirform, men i det omfang publikationen ønskes på papir kan Økonomi og Udbud kontaktes på mail okonomiafdelingen@frederiksberg.dk eller på tlf. 3821 2300.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Magistraten den 17. april 2023, Kommunalbestyrelsen 24. april 2023

Bilag

Årsregnskab 2022_til MAG170423

Plancher til magistraten - Årsregnskab 2022

Punkt 91: Forelæggelse af anlægsregnskaber på MAG regnskab 2022

00.30.08-000-1-23

Resume

I denne sag forelægges anlægsregnskaber for større anlægsprojekter, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges regnskaber for 7 projekter under magistraten.

Beslutning

Magistraten indstiller,
at anlægsregnskaber for 7 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Indstilling

Kommunaldirektørens område indstiller,
at anlægsregnskaber for 7 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Sagsfremstilling

I forbindelse med regnskabsafslutning 2022 forelægges anlægsregnskaber for de anlægsprojekter, som lukkes med regnskabet. Anlægsprojekter med forbrug på 2 mio. kr. eller derover, samt anlæg med en afvigelse på mere end 30 pct. forelægges i særskilt sag for de relevante fagudvalg. Anlægsprojekter med forbrug under 2 mio. kr. (brutto) og uden væsentlige afvigelser forelægges som en del af årsregnskabet.

I denne sag forelægges 7 anlægsprojekter under magistraten. Af nedenstående oversigt ses de afsluttede anlægsprojekters forbrug sammenholdt med de meddelte anlægsbevillinger samt en angivelse af afvigelsen mellem forbruget og anlægsbevillingen.

Oversigt over afsluttede anlæg på magistraten

Anlægsprojekt (1.000 kr.)	U/I	Anlægsbevilling	Regnskab	Afvigelse	Bemærkning
Implementering af KSD	U	506	1.099	593	Se nedenfor
Implementering af KY	U	770	1.693	923	Se nedenfor
Køb af grund i øvrigt – Søndervang	U	42.000	42.492	492	Se nedenfor
Køb af grund til opførelse af almene plejeboliger – Søndervang	U	25.000	25.000	0	Ingen afvigelse
Køb af grund til opførelse af serviceareal – Søndervang	U	5.000	5.000	0	Ingen afvigelse
Optimeret telefoniplatform	U	4.400	4.378	-22	Mindre afvigelse
Ukraine - Solbjerg	U	410	280	-130	Se nedenfor

Redegørelse for anlægsregnskaber

Implementering af KSD

Implementeringen af IT systemet Kommunernes Sygedagpengesystem (KSD) har været dyrere end først antaget pga. forsinkelser og fejl i systemerne.

Implementering af KY

Implementeringen af KY IT systemet Kommunernes Ydelsessystem (KY) har været dyrere end først antaget pga. forsinkelser og fejl i systemerne.

Køb af grund i øvrigt – Søndervang

Merforbruget skyldes, at der er betalt tinglysningsafgift, som ikke var medregnet i budgetforudsætningerne.

Ukraine – Solbjerg

Årsagen til mindreforbruget er, at der indledningsvist var prissat flere arbejder og til en dyrere pris, end der reelt var behov for.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser. Der henvises til ovenstående redegørelse.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Bilag

Anlægsregnskab Optimeret telefoniplatform

Anlægsregnskab Midlertidige boliger på Solbjerg

Anlægsregnskab Køb af grund til opførelse af serviceareal – Søndervang

Anlægsregnskab Køb af grund til opførelse af almene plejeboliger

Anlægsregnskab Køb af grund i øvrigt - Søndervang

Anlægsregnskab Implementering af KY

Anlægsregnskab Implementering af KSD

Punkt 92: Anlægsregnskaber på Socialudvalgets område i 2022

00.32.00-Ø00-2-23

Resume

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges et anlægsregnskab under Socialudvalget.

Beslutning

Magistraten og Socialudvalget indstiller at godkende anlægsregnskabet for det afsluttede projekt vedr. alternative plejeboligpladser.

Indstilling

Socialudvalget indstiller at godkende anlægsregnskabet for det afsluttede projekt vedr. alternative plejeboligpladser.

Sagsfremstilling

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges et anlægsprojekt under Socialudvalget. Anlæg med forbrug under 2 mio. kr. (brutto) forelægges som en del af årsregnskabet, mens anlæg med forbrug på 2 mio. kr. eller derover samt anlæg under 2 mio. kr., men med en afvigelse på mere end 30 % også forelægges i en særskilt sag for de relevante fagudvalg.

I denne sag forelægges et anlægsprojekt under Socialudvalget. I nedenstående tabel ses anlægsprojektets forbrug holdt op imod den meddelte anlægsbevilling med angivelse af afvigelse i forhold til anlægsbevilling.

Anlægsprojekt	Anlægsbevilling (1.000 kr.)	Regnskab (1.000 kr.)	Afvigelse (1.000 kr.)	Bemærkning
Alternative plejeboligpladser	6.761	6.738	-23	Se nedenfor

Alternative plejeboligpladser

Som led i den Sociale Masterplan blev der afsat ca. 6,7 mio. kr. til istandsættelse og tilpasning af "institutionen" Lioba, således at den kan fungere som alternative plejeboligpladser for målgrupper på Socialudvalgets område. Istandsættelsen og tilpasningen er foretaget med et lille mindreforbrug.

Det er forvaltningens vurdering, at projektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.

Økonomi

Der henvises til ovenstående tabel

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Socialudvalget den 27. marts 2023, Magistraten den 17. april 2023 og Kommunalbestyrelsen den 24. april 2023.

Historik

Indstilling til Socialudvalget den 27. marts 2023, pkt. 16:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Socialudvalget godkender anlægsregnskabet for det afsluttede projekt vedr. alternative plejeboligpladser.

Bilag

Anlægsregnskab

Punkt 93: Godkendelse af anlægsregnskab på Ældre- og Omsorgsudvalgets område 2022

00.01.00-30-23

Resume

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges anlægsprojektet Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet.

Beslutning

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller at godkende anlægsregnskabet for anlægsprojektet Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet.

Indstilling

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller at godkende anlægsregnskabet for anlægsprojektet Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet.

Sagsfremstilling

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges anlægsprojektet ”Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet” under Ældre- og Omsorgsudvalget. Anlæg med forbrug under 2 mio. kr. (brutto) forelægges som en del af årsregnskabet, mens anlæg med forbrug på 2 mio. kr. eller derover samt anlæg under 2 mio. kr., men med en afvigelse på mere end 30 % også forelægges i en særskilt sag for de relevante fagudvalg.

I nedenstående tabel ses anlægsprojektets forbrug holdt op imod den meddelte anlægsbevilling med angivelse af afvigelse i forhold til anlægsbevilling.

Anlægsprojekt	Anlægsbevilling (1.000 kr.)	Regnskab (1.000 kr.)	Afvigelse (1.000 kr.)	Bemærkning
Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet	4.500	4.515	15	Se nedenfor

Formålet med ”Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet” har været at ændre indretningen af Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (FKD), så de fysiske rammer er blevet mere fleksible, således at FKD har kunnet afhjælpe den stigende efterspørgsel på ældreboliger, hvilket er blevet beskrevet i masterplanen for modernisering af plejeboliger de seneste år.

Det er forvaltningens vurdering, at anlægsprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.

Økonomi

Der henvises til ovenstående tabel.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 26:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at udvalget godkender anlægsregnskabet for anlægsprojektet Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet.

Bilag

Anlægsregnskab udvidelse af eksisterende plejeboligkapacitet

Punkt 94: Anlægsregnskaber på Børneudvalgets område i 2022

00.32.00-G01-2-23

Resume

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges tre anlægsregnskaber under børneudvalget.

Beslutning

Magistraten og Børneudvalget indstiller at godkende anlægsregnskaberne for tre afsluttede projekter.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget godkender anlægsregnskaberne for tre afsluttede projekter

Sagsfremstilling

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges en række anlægsprojekter under børneudvalget. Anlæg med forbrug under 2 mio.kr. (brutto) forelægges som en del af årsregnskabet, mens anlæg med forbrug på 2 mio.kr. eller derover samt anlæg under 2 mio.kr., men med en afvigelse på mere end 30 % også forelægges i en særskilt sag for de relevante fagudvalg.

I denne sag forelægges tre anlægsprojekter under børneudvalget. I nedenstående tabel ses anlægsprojekternes forbrug holdt op imod de meddelte anlægsbevillinger med angivelse af afvigelse i forhold til anlægsbevilling.

Anlægsprojekt	Anlægsbevilling (1.000 kr.)	Regnskab (1.000 kr.)	Afvigelse (1.000 kr.)	Bemærkning
Børnehuset Frederiksvej - Voldgiftssag (I)	-500	-625	-125	Se forklaring nedenfor
Børnehuset Frederiksvej - Voldgiftssag (U)	5.130	4.873	-257	
Børneuniverset 2020	34	21	-13	Se forklaring nedenfor
Omkonvertering af dagtilbudspladser	2.070	2.227	157	Se forklaring nedenfor

Børnehuset Frederiksvej - Voldgiftssag

Merindtægterne skyldes et højere aftalt forligsbeløb end forventet. Mindreudgifterne skyldes færre udgifter til juridisk bistand end forventet.

Børneuniverset 2020

Institutionen fik i 2020 tildelt midler fra Legepladspuljen. Projektet er gennemført og udgiften har været afholdt, dog ved en fejl delvist afholdt fra institutionens egen drift, derfor er anlægsprojektet afsluttet med tilsvarende mindreudgifter.

Omkonvertering af dagtilbudspladser

Merudgifterne skyldes, at der i forbindelse med omkonvertering af pladser, hvor der på nogle dagtilbud skulle ændres på fysiske forhold og arbejdes med tekniske installationer opstod enkelte uforudsete ekstraarbejder.

Det er forvaltningens vurdering, at projekterne er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.

Økonomi

Der henvises til ovenstående tabel.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Børneudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 30:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget godkender anlægsregnskaberne for tre afsluttede projekter

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 27. marts 2023, pkt. 30:

Børneudvalget godkendte anlægsregnskaberne for følgende tre afsluttede projekter: Børnehuset Frederiksvej, Børneuniverset 2020 og Omkonvertering af dagtilbudspladser.

Bilag

ABU1034 - Børnehuset Frederiksvej - Voldgiftssag

ABU2201 - Omkonvertering af dagtilbudspladser

ABU060213 - Børneuniverset 2020

Punkt 95: Anlægsregnskaber på Undervisningsudvalgets område i 2022

00.32.00-G01-3-23

Resume

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges et enkelt anlægsregnskab under Undervisningsudvalget.

Beslutning

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller at godkende regnskabet for det afsluttede projekt vedr. opgradering af kunstgræsbaner på fire af byens skoler.

Indstilling

Undervisningsudvalget indstiller at godkende regnskabet for det afsluttede projekt vedr. opgradering af kunstgræsbaner på fire af byens skoler.

Sagsfremstilling

I forbindelse med regnskabsafslutningen 2022 lukkes og forelægges et anlægsregnskab under undervisningsudvalget. Anlæg med forbrug under 2 mio.kr. (brutto) forelægges som en del af Årsregnskabet, mens anlæg med forbrug på 2 mio.kr. eller derover samt anlæg under 2 mio.kr., men med en afvigelse på mere end 30 % også forelægges i en særskilt sag for de relevante fagudvalg.

I denne sag forelægges et enkelt anlægsprojekt under undervisningsudvalget. I nedenstående tabel ses projektets forbrug holdt op imod de meddelte anlægsbevillinger med angivelse af afvigelse i forhold til bevilling.

Anlægsprojekt	Anlægsbevilling (1.000 kr.)	Regnskab (1.000 kr.)	Afvigelse (1.000 kr.)	Bemærkning
Opgradering af kunstgræsbaner på fire af byens skoler	6.150	6.190	40	Ingen bemærkning

Det er forvaltningens vurdering, at anlægsprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.

Økonomi

Der henvises til ovenstående tabel.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalg, magistraten, kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 32:

Børne- og ungeområdet indstiller, at anlægsregnskabet for et afsluttet projekt indstilles godkendt.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 27. marts 2023, pkt. 32:

Undervisningsudvalget godkendte regnskabet for det afsluttede projekt vedr. opgradering af kunstgræsbaner på fire af byens skoler.

Bilag

AUU521801 - Opgradering af kunstgræsbaner på fire af byens skoler

Punkt 96: Forelæggelse af anlægsregnskaber under Kultur- og Fritidsudvalgets område 2022

00.01.00-A00-14-23

Resume

I denne sag forelægges anlægsregnskab for større anlægsprojekter, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges regnskab for 4 projekter under Kultur- og Fritidsudvalget.

Beslutning

Magistraten og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller, at anlægsregnskaber for 4 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Indstilling

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

at anlægsregnskaber for 4 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Sagsfremstilling

Med denne sag forelægges anlægsregnskaber for de større anlægsprojekter under Kultur- og Fritidsudvalget område, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges anlægsregnskab for 4 projekter under udvalget, idet de falder under en af følgende kategorier:

- Forbrug på 2 mio. kr. eller derover
- Forbrug under 2 mio. kr. med en afvigelse mellem anlægsbevilling og forbrug på mere end 30 pct.

De øvrige anlægsprojekter under udvalget, der således har et forbrug under 2 mio. kr. (brutto) eller afvigelser mellem anlægsbevilling og forbrug under 30 pct., forelægges udvalget som en del af årsregnskabet, og er derfor ikke medtaget i nærværende sag

Af nedenstående oversigt fremgår forbruget under de 4 afsluttede anlægsprojekters sammenholdt med de meddelte anlægsbevillinger. Ligeledes angives afvigelsen mellem forbrug og anlægsbevilling.

Anlægsprojekt (1.000 kr.)	Anlægsbevilling	Regnskab	Afvigelse	Bemærkninger
Modernisering af Damsøbadet	23.873	23.303	570	Se nedenfor
Motionsplads ved Falkoner Allé	110	167	57	Se nedenfor
Pulje til gavlmaleri	0	14	14	Se nedenfor
Pulje til åbne idrætsanlæg	-70	0	70	Se nedenfor

Redegørelse for anlægsregnskaber

Modernisering af Damsøbadet

Merforbruget skyldes udfordringer med udbedring af katodisk anlæg, der standser eller hæmmer korrosionsprocesser i betonkonstruktioner

Motionsplads ved Falkoner Allé

Merforbruget modsvares af et mindreforbrug på projektet Fælles gårdanlæg på Falkoner Allé 128 under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Pulje til gavlmaleri

Afvigelsen skyldes, at der er bogført et mindre forbrug på projektet efter at puljen teknisk er blevet lukket,

Pulje til åbne idrætsanlæg

Afvigelsen skyldes, at der i forbindelse med udmøntning af puljen over årene er opstået en mindre afvigelse på puljens størrelse, og det beløb, der er udmøntet

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at anlægsprojekterne er gennemført i overensstemmelse med de godkendte projektbeskrivelser samt de beskrevne projektændringer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser. Der henvises til ovenstående redegørelse.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Bilag

AKS1803

AKS060137

AKS130500

AKS060100

Punkt 97: Forelæggelse af anlægsregnskaber under Klima-, Plan- og Boligudvalgets område 2022

00.01.00-A00-14-23

Resume

I denne sag forelægges anlægsregnskab for større anlægsprojekter, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges regnskab for 24 projekter under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Beslutning

Magistraten og Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at anlægsregnskaber for 24 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget indstiller, at anlægsregnskaber for 24 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Sagsfremstilling

Med denne sag forelægges anlægsregnskaber for de større anlægsprojekter under Klima-, Plan og Boligudvalgets område, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges anlægsregnskab for 24 projekter under udvalgets område, idet de falder under en af følgende kategorier:

- Forbrug på 2 mio. kr. eller derover
- Forbrug under 2 mio. kr. med en afvigelse mellem anlægsbevilling og forbrug på mere end 30 pct.

De øvrige anlægsprojekter under udvalget, der således har et forbrug under 2 mio. kr. (brutto) eller afvigelser mellem anlægsbevilling og forbrug under 30 pct., forelægges udvalget som en del af årsregnskabet, og er derfor ikke medtaget i nærværende sag.

Af nedenstående oversigt fremgår forbruget under de 24 afsluttede anlægsprojekters sammenholdt med de meddelte anlægsbevillinger. Ligeledes angives afvigelsen mellem forbrug og anlægsbevilling.

Anlægsprojekt (1.000 kr.)	Anlægsbevilling	Regnskab	Afvigelse	Bemærkninger
EV20-15 Frederiksberg Svømmehal - udskiftning af rytterlys mv.	4.000	3.967	-33	Ingen bemærkning
Nordre Fasanvej 97A-B	-2.212	-35	2.177	Se nedenfor
Nordre Fasanvej 97A-B	4.423	2.847	-1.576	Se nedenfor
Pulje til byfornyelse og områdeudvikling	-4.626	0	4.626	Se nedenfor
Pulje til imødekomme af AT-påbud	-7	0	7	Se nedenfor
RA21-02 Renovering af omklædning for	1.000	677	-323	Se nedenfor

rådhuservice

Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster	5.600	1.450	-4.150	Se nedenfor
SK21-03 Sønderjyllands Allé 14, 4. dør 2, skimmel i badeværelse	0	280	280	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK21-31 Finsensvej 94, 1. th, skimmel i gang og bad	0	78	78	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK21-33 Lauritz Sørensens Vej 1, st.th., skimmel i stue og badeværelse	0	155	155	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK21-35 Æblehaven, skimmel i gulv i produktionskøkken	0	615	615	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK22-02 Flintholm Allé 31, st.th., flyttelejlighed, skimmel i køkkengulv	0	37	37	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK22-03 Christian Paulsens Vej 26, 4. sal, lejl. 1, skimmel på loft i stue samt på badeværelse	0	171	171	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK22-08 Storm Petersens Vej 4, lejl. 204, skimmel i stue og soveværelse	0	46	46	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK22-09 Lauritz Sørensens Vej 1, 3.tv., skimmel på loft i badeværelse	0	18	18	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster

SK22-10 Finsensvej 92, 2TH, skimmel på ydervæg i soveværelse	0	7	7	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
SK22-14 Bülowvej 38/Fuglevangsvej 3, skimmel på undertag	0	80	80	Der henvises til bemærkning vedr. pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster
VH21-03 Børnehuset Spiloppen - udskiftning af tag og brugsvandsinstallation	4.075	4.124	49	Ingen bemærkning
VH21-13 Huset - partiel udskiftning af vinduer, gennemgang af vinduer og døre, reparation af murværk og gesims	2.750	481	-2.269	Se nedenfor
VH22-10 Børnehuset Fasangården - udskiftning af brugsvandsinstallationer	425	600	175	Se nedenfor
Skybrudssikring af kommunale ejendomme	13.440	13.538	98	Ingen bemærkning
Falkoner Alle 60-62	-3.498	-3.653	-161	Se nedenfor
Fælles gårdanlæg i karre 41	5.225	2.977	-2.248	Se nedenfor
Tårnborgvej 14-16	-5.392	-4.492	900	Se nedenfor

Redegørelse for anlægsregnskaber

EV20-15 Frederiksberg Svømmehal - udskiftning af rytterlys mv.
Mindre afvigelse

Nordre Fasanvej 97A-B

Vedr. Byfornyelse yder Kommunen støtte til private fornyelsesprojekter. Mindreforbruget skyldes, at det oprindelige projekt blev nedskaleret i byggeperioden, da bygherren ikke kunne finansiere det oprindelige projekt.

Pulje til byfornyelse og områdeudvikling

Der er intet forbrug i 2023 på den udisponerede pulje til byfornyelse og områdeudvikling. Puljen lukkes og erstattes i 2023 af en ny pulje med tilsvarende formål.

Pulje til imødekommelse af AT-påbud

Der er intet forbrug i 2023 på den udisponerede pulje til imødekommelse af AT-påbud. Puljen lukkes og erstattes i 2023 af en ny pulje med tilsvarende formål.

Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster

For at kunne igangsætte udbedring af skimmelforekomster så hurtigt som muligt, er det fremgangsmåden, at der iværksættes de fornødne arbejder uden en politisk behandling. Klima-, Plan-, og Boligudvalget forelægges årligt en status over igangsatte arbejder i regnskabsåret. Der blev i 2022 bevilget en forøgelse af puljen på 2,6 mio. kr. finansieret af puljen til udbedring af AT-påbud, hvorefter den samlede pulje beløb sig til 5,6 mio. kr. Der er i 2022 et samlet forbrug på denne pulje på 5,9 mio. kr. svarende til en afvigelse på 9% eller ca. 0,3 mio. kr. (forbruget er fordelt på en række delprojekter og fremgår derfor ikke samlet i tabellen ovenfor).

Merforbruget skyldes ikke et enkelt projekt, men er en konsekvens af, at der er opstået skimmelforekomster af uopsættelig karakter, som ikke kunne udbedres indenfor rammerne af bevillingen. Puljen er som udgangspunkt tiltænkt udbedring af skimmelforekomster, hvilket oftest betyder nedvaskning af påvirkede overflader eksempelvis baderum med tapet eller lignende. I 2022 er der afsat flere midler til forebyggende tiltag, som eksempelvis opsætning af fliser eller lignende. Disse tiltag har tendens til at fordyre projekterne sammenlignet med simpel nedvaskning, men vil nedbringe sandsynligheden for nye skimmelforekomster.

RA21-02 Renovering af omklædning for rådhuservice

Mindreforbruget skyldes et gunstigt licitationsresultat. Derudover var det muligt at renovere gulvet i stedet for en fuldstændig udskiftning.

VH21-13 Huset - Partiel udskiftning af vinduer, gennemgang af vinduer og døre, reparation af murværk og gesims

Huset blev i 2022 udset til ikke at fortsætte som kommunalt tilbud, og renoveringsarbejdet blev derfor stillet i bero.

VH22-10 Børnehuset Fasangården - udskiftning af brugsvandsinstallationer

Det oprindelige projektet var berammet til alene at omfatte udskiftning af hovedledninger. Merforbruget skyldes, at det viste sig nødvendigt også at udskifte tilledninger samt tapsteder.

Falkoner Alle 60-62

Byfornyelsesprojektet vedr. Falkoner Allé 60-62 blev afsluttet med et merforbrug på grund af større behov for genhusning end forventet. Den statslige refusion udgør 50% af de samlede udgifter. Refusionsindtægten er dermed tilsvarende højere.

Fælles gårdanlæg i karré 41

Mindreforbruget skyldes, at der var forventet en betydelig udgift til oprensning af forurening, som viste sig mindre omfattende. Derudover blev projektet gennemført uden større udfordringer eller forsinkelser, hvilket betød mindre udgifter til uforudsete udgifter, som typisk udgør 10-15% af byfornyelsesprojekter.

Tårnborgevej 14-16

Byfornyelsesprojektet vedr. Falkoner Allé 60-62 blev afsluttet med et mindreforbrug pga. mindre behov for genhusning end forventet. Den statslige refusion udgør 50% af de samlede udgifter. Refusionsindtægten er således tilsvarende lavere.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at anlægsprojekterne er gennemført i overensstemmelse med de godkendte projektbeskrivelser samt de beskrevne projektændringer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser. Der henvises til ovenstående redegørelse.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 45:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at anlægsregnskaber for 24 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Bilag

ABE120100

ABE120121

ABE120122

ABE170123

ABE180128

ABEAT1900

ABEEV2015

ABERA2102

ABESK1900

ABESK2103

ABESK2131

ABESK2133

ABESK2135

ABESK2202

ABESK2203

ABESK2208

ABESK2209

ABESK2210

ABESK2214

ABEVH2103

ABEVH2113

ABEVH2210

AMA1702

Punkt 98: Forelæggelse af anlægsregnskaber under Miljø- og Trafikudvalgets område 2022

00.01.00-A00-14-23

Resume

Med denne sag forelægges anlægsregnskab for de større anlægsprojekter, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges regnskab for 14 projekter under Miljø- og Trafikudvalgets område.

Beslutning

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at anlægsregnskaber for 14 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at anlægsregnskaber for 14 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Sagsfremstilling

Med denne sag forelægges anlægsregnskaber for de større anlægsprojekter under Miljø- og Trafikudvalgets område, som lukkes i forbindelse med regnskabsafslutning 2022. Der forelægges anlægsregnskab for 14 projekter under udvalgets område, idet de falder under en af følgende kategorier:

- Forbrug på 2 mio. kr. eller derover
- Forbrug under 2 mio. kr. med en afvigelse mellem anlægsbevilling og forbrug på mere end 30 pct.

De øvrige anlægsprojekter under udvalget, der således har et forbrug under 2 mio. kr. (brutto) eller afvigelser mellem anlægsbevilling og forbrug under 30 pct., forelægges udvalget som en del af årsregnskabet, og er derfor ikke medtaget i nærværende sag.

Af nedenstående oversigt fremgår forbruget under de 14 afsluttede anlægsprojekters sammenholdt med de meddelte anlægsbevillinger. Ligeledes angives afvigelsen mellem forbrug og anlægsbevilling.

Anlægsprojekt (1.000 kr)	Anlægsbevilling	Regnskab	Afvigelse	Bemærkning
Busfremkommelighed	0	-1.700	-1.700	Se nedenstående
Bynatur og biodiversitet	8.200	4.159	-4.041	Se nedenstående
Frederiksberg Bakke	4.400	3.987	-413	Se nedenstående
Ladegaranti 2023 - parkering i Danmarks elbil-by nr. 1	3.400	3.740	340	Se nedenstående
Metro Cityringen - projektstyring, stationsforpladser og byrum	-3.786	-4.205	-419	Se nedenstående
Projektledelse vedr. klimatilpasning - Miljø pulje	0	18	18	Ingen bemærkning
Pulje til begrønning og udskiftning af træer	6.903	6.301	-602	Se nedenstående
Slidlag 2022	8.500	8.164	-336	Se nedenstående

Vejbelysning 2022	2.000	2.031	31	Ingen bemærkning
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Skattefinansieret)	0	67	67	Se nedenstående
Bülowsvej Skole - Kommunale skolegårde øst 2020* - Klimatilpasningsprojekt Takst	2.040	2.802	762	Se nedenstående
Maglekildevej/Amicisvej - Klimatilpasningsprojekt Takst	11.000	11.457	457	Se nedenstående
Kommunale skolegårde vest - Betty Nansens Allé. Mat. 71f (skolen) - Klimatilpasning Takst	900	1.237	337	Se nedenstående
Pelargonievej, Jasminvej - Grønne veje vest 2020* - Klimatilpasningsprojekt Takst	2.341	2.342	1	Ingen bemærkning

Bemærkninger til anlægsregnskaber

Busfremkommelighed

Mindreforbruget skyldes, at der er modtaget medfinansiering fra Københavns Kommune.

Bynatur og biodiversitet

Mindreforbruget er af teknisk karakter, og skyldes, at anlægsbevillingen ikke blev nedjusteret. Rådighedsbeløbet blev planmæssigt nedskrevet i for at indgå i finansieringen til budget 2023.

Frederiksberg Bakke

Mindreforbruget skyldes, at rådgiver ikke krævede kontraktens fulde beløb, men afregnede for arbejdet frem til dags dato for afslutningen af projektet.

Ladegaranti 2023 - parkering i Danmarks elbil-by nr. 1

Merforbruget skyldes uforudsete udgifter til projektledelse.

Metro Cityringen - projektstyring, stationsforpladser og byrum

Der er ultimo 2022 modtaget 3,8 mio. kr. svarende til Frederiksbergs andel vedr. salg af byggeretter vej Fasanvej Station. Merindtægten på 0,4 mio. kr. skyldes uforudsete bidrag til trafikanalyse ved Ny Ellebjerg St. fra henholdsvis Region Hovedstaden og Hvidovre kommune.

Pulje til begrønning og udskiftning af træer

I forbindelse med ekstra indkøb af materialer til opbygning af plantehuller, herunder især kassetter til rodvenlig bærelag, fik kommunen en større mængderabat end forventet.

Slidlag 2022

Afvigelsen skyldes, at koldt vejr i efteråret medførte lavere kvalitet af lagte slidlag, hvorfor det blev vurderet ikke hensigtsmæssigt at bestille yderligere slidlagsarbejde.

Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning (skattefinansieret)

Puljen er teknisk lukket og bevilling er overført til nyt projekt i forbindelse med at udvalgte har skiftet navn. Afvigelsen skyldes, at der efter puljen er lukket er bogført et mindre forbrug til projektet

Bülowsvej Skole - Kommunale skolegårde øst 2020* - Klimatilpasningsprojekt Takst

Afvigelsen skyldes, at der ved afslutning af de takstfinansierede projekter overføres forbrug, der er anvendt til takstfinansierede forundersøgelser til hvert projekt. Merforbruget afvejes derfor af tilsvarende mindreforbrug på projekterne vedr. takst finansierede forundersøgelser.

Maglekildevej/Amicisvej - Klimatilpasningsprojekt Takst

Afvigelsen skyldes, at der ved afslutning af de takstfinansierede projekter overføres forbrug, der er anvendt til takstfinansierede forundersøgelser til hvert projekt. Merforbruget afvejes derfor af tilsvarende mindreforbrug på projekterne vedr. takstfinansierede forundersøgelser.

Kommunale skolegårde vest - Betty Nansens Allé. Mat. 71f (skolen) -Klimatilpasning Takst

Afvigelsen skyldes, at der ved afslutning af de takstfinansierede projekter overføres forbrug, der er anvendt til takstfinansierede forundersøgelser til hvert projekt. Merforbruget afvejes derfor af tilsvarende mindreforbrug på projekterne vedr. takstfinansierede forundersøgelser.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at anlægsprojekterne er gennemført i overensstemmelse med de godkendte projektbeskrivelser samt de beskrevne projektændringer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser. Der henvises til ovenstående redegørelse.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Trafik- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 54:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at anlægsregnskaber for 14 afsluttede anlægsprojekter godkendes.

Bilag

ABM0702

ABM100222

ABM110110

ABM130813

ABM140300

ABM161201

ABM161301

ABM1720

ABM2101

ABM2105

ABM2106

AFS161605

AFS162305

AFS163241

Punkt 99: Anlægsoverførsler 2022 til 2023

00.30.08-000-3-22

Resume

Ved regnskabet afslutning opgøres mer- og mindreforbrug på kommunens anlægsprojekter med henblik på at opgøre de midler, der indstilles overført fra 2022 til 2023 i overensstemmelse med kommunens principper for overførsel af budget imellem år.

Beslutning

Magistraten indstiller

1. at mindreforbrug på udgifter inden for anlægsrammen overføres fra 2022 til 2023 på i alt 24,6 mio. kr. som tillægsbevillinger med modpost på den negative anlægspulje i 2023,
2. at der vedrørende indtægter på anlæg overføres mindreindtægter fra 2022 til 2023 på i alt 32,2 mio. kr. som tillægsbevillinger med modpost på kassen,
3. at der vedrørende udgifter uden for anlægsrammen overføres merforbrug fra 2022 til 2023 på i alt 2,0 mio. kr. som tillægsbevillinger, hvoraf 0,2 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen i 2023 mens 1,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på lånoptagelse i 2023,
4. at der vedrørende det brugerfinansierede område overføres mindreforbrug fra 2022 til 2023 på i alt 1,7 mio. kr., som tillægsbevilges med modpost på lånoptagelse i 2023.

Indstilling

Direktionen indstiller til Magistraten

1. at mindreforbrug på udgifter inden for anlægsrammen overføres fra 2022 til 2023 på i alt 24,6 mio. kr. som tillægsbevillinger med modpost på den negative anlægspulje i 2023,
2. at der vedrørende indtægter på anlæg overføres mindreindtægter fra 2022 til 2023 på i alt 32,2 mio. kr. som tillægsbevillinger med modpost på kassen,
3. at der vedrørende udgifter uden for anlægsrammen overføres merforbrug fra 2022 til 2023 på i alt 2,0 mio. kr. som tillægsbevillinger, hvoraf 0,2 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på kassen i 2023 mens 1,7 mio. kr. tillægsbevilges med modpost på lånoptagelse i 2023,
4. at der vedrørende det brugerfinansierede område overføres mindreforbrug fra 2022 til 2023 på i alt 1,7 mio. kr., som tillægsbevilges med modpost på lånoptagelse i 2023.

Direktionen indstiller til berørte fagudvalg, at anlægsoverførsler fra 2022 til 2023 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Anlægsprojekter har ofte en projektøkonomi, der løber over flere år, hvor det er svært præcist at forudsige, om regningerne falder det ene eller det andet år. Der er derfor teknisk behov for at flytte budget imellem år, for at sikre at budgetterne passer. Dette kaldes anlægsoverførsler. Behovet for anlægsoverførsler mellem år opgøres efter regnskabsafslutningen med baggrund i retningslinjerne i de vedtagne Principper for økonomistyring.

Nærværende sag beskriver størrelsen af mer- og mindreforbrug på anlægsprojekter, der søges overført fra 2022 til 2023 jf. tabel 1. Af bilag 1 fremgår de enkelte anlægsprojekters mer- eller mindreforbrug i 2022, og hvorvidt beløbet overføres til 2023. Endvidere fremgår af bilag 1 hvilke anlæg, der afsluttes med rengskab 2022.

Overførsler fra 2022 til 2023

Der søges mer- og mindreforbrug overført på de anlægsprojekter der ikke afsluttes ved regnskabsafslutningen for 2022 og har enten et merforbrug eller et uforbrugt rådighedsbeløb i 2022. For projekter, hvor der overføres budget fra 2022 til 2023, vil den samlede projektøkonomi over de to år dermed forblive uændret.

Der indstilles overførsler inden for anlægsrammen fra 2022-2023 på 24,6 mio. kr.

De 24,6 mio. kr. har modpost på den negative anlægspulje i 2023. Såfremt tillægsbevillingerne i denne sag godkendes, forøges den negative anlægspulje til 154,3 mio. kr. i 2023. Status på udmøntning af den negative anlægspulje i 2023 indgår i 1. forventede regnskab, der behandles i KB 15. maj.

For udgifter uden for anlægsrammen indstilles merforbrug på 2,0 mio. kr. overført fra 2022 til 2023. Udgifter uden for anlægsrammen dækker over boligdelen af plececenterprojekter, der er 88% lånefinansierede. Overførslerne af anlægsindtægter på 32,2 mio. kr. fra 2022 til 2023 er hovedsageligt udtryk for forskydning af indtægter, der ikke blev realiseret i 2022, men som forventes i 2023.

Tabel 1. Overblik over overførsler fra 2022 til 2023

1.000 kr.	U/I	Rådigheds- beløb 2022	Forbrug 2022	Afvigelse rådigheds- beløb 2022	Overføres til 2023
Skattefinansieret anlæg	Udgifter	379.802	366.852	12.950	22.679
	Indtægter	-48.551	-16.043	-32.508	-32.196
	Netto	331.251	350.809	-19.558	-9.517
Heraf inden for rammen	U	281.566	266.650	14.916	24.645
Magistraten	U	62.237	67.692	-5.455	3.652
Klima-, Plan- og Boligudvalget	U	56.492	50.644	5.848	6.733
Undervisningsudvalget	U	21.783	25.743	-3.961	-4.049
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	24.833	22.232	2.602	2.601
Kultur- og Fritidsudvalget	U	46.112	38.312	7.800	7.814
Børneudvalget	U	5.381	4.921	460	315
Socialudvalget	U	692	222	470	426
Miljø- og Trafikudvalget	U	64.036	56.883	7.153	7.153
Heraf uden for rammen (plejeboliger)	U	98.237	100.203	-1.966	-1.966
Magistraten	U	25.000	25.000	0	0
Klima-, Plan- og Boligudvalget	U	1.641	4.129	-2.488	-2.488
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	71.596	71.074	522	522
Heraf uden for rammen - indtægter	I	-48.551	-16.043	-32.508	-32.196
Magistraten	I	-35.373	-6.696	-28.677	-28.677
Klima- Plan og Boligudvalget	I	-642	-605	-38	44
Kultur- og Fritidsudvalget	I	-8.500	-4.929	-3.571	-3.571

Miljø- og Trafikudvalget	I	-4.036	-3.813	-223	8
Brugerfinansieret område i alt uden for rammen	U	24.865	23.148	1.717	1.717
Miljø- og Trafikudvalget	U	24.865	23.148	1.717	1.717

Der er for anlægsudgifter inden for anlægsrammen indstillet overførsler til 2023 på 24,6 mio. kr., hvilket er 9,7 mio. kr. højere end mindreforbrug i regnskab 2022 på 14,9 mio. kr. Forskellen skyldes hovedsageligt, at den negative anlægspulje ikke blev udmøntet fuldt i løbet af 2022 og dermed har et negativt rådighedsbeløb i 2022 på 7,5 mio. kr. (indgår under Magistraten i tabel 1). Dette overføres ikke til 2023.

Derudover har skimmelpuljen et samlet merforbrug på 0,3 mio. kr. i 2022, som ikke foreslås overført fra 2022 til 2023. Skimmelpuljen er afsat til at dække akutte behov for udbedring af skimmelskader, og da behovet for renovering vedr. skimmel ikke forventes at være faldende, vurderes det ikke hensigtsmæssigt at reducere puljen i 2023. Dertil kommer merforbrug på projekter vedr. implementering af KY og KSD på samlet set 1,5 mio. kr. som følge af forsinkelser og fejl i systemerne.

Samlet set er der dermed 9,7 mio. kr. mere, der overføres til 2023 end det samlede uforbrugte rådighedsbeløb for udgifter ved regnskab 2022. For anlægsindtægter overføres mindreindtægter på 32,2 mio. kr., hvilket er 0,3 mio. kr. lavere end regnskabsresultatet på 32,5 mio. kr. Afvigelsen skyldes mindreindtægter vedr. busfremkommelighed.

Samlet set er der en forskel på 9,7 mio. kr. vedr. udgifter samt 0,3 mio. kr. vedr. indtægter mellem det uforbrugte rådighedsbeløb i 2022 og det rådighedsbeløb, der overføres til 2023. De i alt 10,0 mio. kr. indgår i den samlede opgørelse af kassebeholdningen i regnskab 2022.

Teknisk korrektion af anlægsbevillinger

I løbet af året kan der opstå tekniske afvigelser imellem det rådighedsbeløb, der er afsat til et anlægsprojekt, og den anlægsbevilling, der er givet. Med anlægsoverførselssagen, søges disse tilpasset, så projekter samlet set ikke har en større anlægsbevilling end det afsatte rådighedsbeløb.

Mens rådighedsbeløb afspejler den politisk vedtagne finansiering af et projekt, afspejler anlægsbevillingen den politiske godkendelse til at igangsætte og bruge midler til et konkret defineret projekt. En anlægsbevilling kan således godt være mindre end den fulde afsatte finansiering i form af rådighedsbeløbet. Hvis anlægsbevillingen omvendt er større end rådighedsbeløbet, er der ikke fuld finansiering til den meddelte bevilling.

De tekniske korrektioner af anlægsbevillinger indstilles foretaget på puljer, hvor anlægsbevillingen over tid er kommet ud af trit med puljens rådighedsbeløb. Nedenfor er en oversigt over anlægsbevillinger, der teknisk søges korrigeret i forbindelse med regnskab 2022. Samlet indstilles det, at bevillinger reduceres med 4,9 mio. kr.

- Pulje til rådhusarbejder reduceres med 3.000 t. kr.
- Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier reduceres med 290 t. kr.
- Pulje til gavlmaleri reduceres med 229 t. kr.
- Pulje til åbne idrætsanlæg reduceres med 1.400 t. kr.

Den tekniske korrektion af anlægsbevillinger har ingen konsekvenser for kassen eller for afsat finansiering på berørte puljer.

Derudover flyttes anlægsbevilling på 2 mio. kr. fra anlægsprojektet "Udearealer - Flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen" til projektet "Ny Hollænderskolen - Helhedsplan for udearealer". De to projekter er henholdsvis 1. og 2. etape af samme projektet og det vurderes at der er behov for at afholde alle udgifterne til 1. etape før 2. etape igangsættes.

Teknisk korrektion vedr. midler fra grundejernes investeringsfond

I sagen "Bevilling af midler til renovering af den kommunale beboelsejendom Windsor 3 i 2023" på KB 27. februar blev der afsat rådighedsbeløb på 1,4 mio. kr. i både merindtægter og merudgifter samt anlægsbevilling på 1,4 mio. kr.

Indtægterne er midler fra grundejernes investeringsfond. Midler fra grundejernes investeringsfond afholdes dog uden for kommunens budget og skal ikke anlægsbevilles. Derfor reduceres rådighedsbeløb for både udgifter og indtægter med 1,4 mio. kr. mens anlægsbevillingen på 1,4 mio. kr. nulstilles.

Økonomi

Jævnfør tabel 1 søges der om overførsel af anlægsudgifter på i alt 22,7 mio. kr. til 2023 og anlægsindtægter på i alt 32,3 mio. kr. til 2023 som tillægsbevillinger. De overførte anlægsindtægter på 32,2 mio. kr. tilgår kassen i 2023.

Tillægsbevillinger på 24,6 mio. kr. inden for anlægsrammen har modpost på den negative anlægspulje i 2022, som udmøntes via forskydninger af rådighedsbeløb i de forventede regnskaber. Såfremt tillægsbevillingerne i denne sag godkendes, forøges den negative anlægspulje til 154,3 mio. kr. i 2023. Status på udmøntning af den negative anlægspulje indgår i 1. forventede regnskab, der behandles parallelt med denne sag.

Merudgifter på 2,0 mio. kr. for udgifter uden for anlægsrammen i 2022 tillægsbevilles som mindreudgifter i 2023. Heraf har 0,2 mio. kr. modpost på kassen mens 1,7 mio. kr. har modpost på lånoptag, idet ældreboliger lånefinansieres med 88 pct. af anlægsudgiften mens 12% er kommunale udgifter.

Mindreudgifter på 1,7 mio. kr. for brugerfinansierede udgifter (klimatilpasning) i 2022 tillægsbevilles i 2023 med modpost på lånoptagelse, idet brugerfinansieret klimatilpasning lånefinansieres med 100 % af anlægsudgiften.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Behandles i Magistraten, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Undervisningsudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Børneudvalget, Socialudvalget og Miljø- og Trafikudvalget, dernæst i Kommunalbestyrelsen.

Bilag

Bilag 1 anlægsoverførsler fra 2022 til 2023

Punkt 100: Høring af Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2023-2026

00.01.00-P22-3-22

Resume

Frederiksberg Kommunes nuværende handicappolitik er gældende for perioden 2018-2022. I sagen forelægges udkast til ny Handicappolitik 2023-2026. Handicappolitikken ønsker at bidrage til, at alle borgere kan udfolde sig og deltage i byens liv og leve et liv med højest mulig livskvalitet.

Politikken bygger på FN's Handicapkonvention samt dansk lovgivning og favner alle typer handicap; herunder fysiske, kognitive, psykiske og sensoriske handicap.

Udkast til Handicappolitikken sendes i høring i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet samt, som en tværgående politik, i øvrige fagudvalg samt Magistraten som personaleudvalg. Efter høringen vil Socialudvalget få forelagt et revideret udkast til politik, hvor input fra høringssvar indgår, med henblik på en vedtagelse af den endelige politik i Kommunalbestyrelsen. Sagen fremlægges til beslutning. Høringsversionen af politikken er vedlagt som bilag 1.

Beslutning

Magistraten drøftede udkast til Handicappolitik 2023-2026 og ønskede at konsekvenserne af digitalisering for funktionsnedsatte borgere udfoldes mere i kommunens politik.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at Magistraten, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, Kultur og Fritidsudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Miljø- og Trafikudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøfter udkast til Handicappolitik 2023-2026 og afgiver eventuelle høringssvar.

Sagsfremstilling

Socialudvalget behandlede den 27. marts 2023 (pkt. 15) udkast til Handicappolitik 2023-2026 og besluttede at sende udkastet med de faldne bemærkninger i høring i øvrige fagudvalg samt Magistraten som personaleudvalg samt i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet. Efter høringen fremlægges endeligt politikudkast til behandling i Socialudvalget efterfulgt af behandling i Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Formålet med denne sag er en drøftelse af vedlagte udkast til Handicappolitik 2023-2026 (se bilag 1).

Vedlagte udkast til Frederiksberg Kommunens Handicappolitik skal erstatte den nuværende Handicappolitik fra 2019-2022.

Udarbejdelse af en ny Handicappolitik sker på foranledning af Socialudvalget. Ved forelæggelsen af procesplan for udarbejdelsen af ny Handicappolitik 2023-2026, som blev forelagt Socialudvalget den 30. maj 2022 (pkt. 44), blev der fastlagt en tværgående proces med inddragelse af relevante aktører. I forbindelse med udarbejdelse af udkast til Handicappolitik 2023-2026 har forvaltningen gennemført en workshop med repræsentanter for Handicaprådet og frivillighedsområdet. Et udkast til politikken har endvidere været drøftet i Handicaprådet den 6. marts 2023.

På baggrund af de indkomne input fra workshoppen mv. har forvaltningen udarbejdet et udkast til en Handicappolitik 2023-2026, der, jf. Socialudvalgets godkendelse (Socialudvalget den 30. maj 2022, pkt. 44), bygger videre på den nuværende politik, men samtidig tager højde for og matcher den samfundsmæssige udvikling og kommunens aktuelle udfordringer.

Indhold og fokus i ny Handicappolitik 2023-2026

Det overordnede sigte med Handicappolitikken er at fremme, at borgerne kan udfolde sig, deltage i og bidrage til byens liv og at borgerne, uanset deres forudsætninger, kan leve et værdigt liv med højest mulig livskvalitet og mulighed for at udnytte deres potentiale. Handicappolitikken favner alle typer handicap; herunder fysiske, kognitive, psykiske og sensoriske handicap.

Politikken tager udgangspunkt i, at indsatsen bygger på et tillidsfuldt samarbejde mellem borger, kommune, civilsamfund og region.

Politikken skal tage højde for, at det specialiserede område er under pres: Flere børn og unge får stillet en psykiatrisk diagnose, og flere borgere har komplekse psykiske problemer og handicap. Det får udgiftsniveauet til at stige.

Frederiksberg Kommune arbejder metodisk med recovery-orienteret rehabilitering.

Handicappolitikken opererer med fire mål:

- **Lighed i sundhed.** Borgere med handicap bør have samme mulighed for og støttes i at leve et sundt liv på linje med alle andre. Frederiksberg Kommune har bl.a. implementeret værktøjet De '12 sygeplejefaglige problemområder' samt ansat en socialsygeplejeske og en sociallæge.
- **Inklusion og tilgængelighed.** Borgeren bør have mulighed for at indgå på arbejdsmarkedet og i fællesskaber, som kan mindske ensomhed. Vi ønsker, at Frederiksberg er en by, der er fysisk tilgængelig, også for borgere med handicap. Frederiksberg Kommune har en løbende dialog med Handicaprådet og Seniorrådet om forbedringer af tilgængelighed på Frederiksberg.
- **Recovery-orienteret rehabilitering.** Det er ønsket, at borgeren tilbydes støtte til at styrke sit funktionsniveau mest muligt, når det giver mening. Borgeren hjælpes til at leve et tilfredsstillende og bidragende liv, uanset sine udfordringer. Frederiksberg Kommune har bl.a. udvidet kommunens aktivitets- og samværstilbud samt styrket det forebyggende arbejde.
- **Dialog mellem borger, pårørende og kommune.** Frederiksberg Kommune ønsker, at borgerne oplever et tillidsfuldt samarbejde med kommunen. Pårørende og civilsamfund kan inddrages, og kvaliteten i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og voksenområde bør være på et højt niveau. Frederiksberg Kommune har bl.a. opnormeret på det specialiserede område og forbedret varetagelsen af overgangen fra barn til voksen.

Udkast til Handicappolitik 2023-2026 bygger på FN's handicapkonvention, som Danmark har ratificeret, og som er indarbejdet i dansk lovgivning. Politikken bygger også på kompensationsprincippet, der indebærer, at borgere med et handicap så vidt muligt kompenseres for deres funktionsnedsættelse, så de stilles lige med andre borgere.

Det er et politisk ønske, som også er fagligt understøttet, at Frederiksberg Kommunes handicappolitik er et anliggende ikke blot for borgere med størst støttebehov, men også for byens øvrige borgere, for pårørende og frivillige i civilsamfundet, der har kræfterne og viljen til at hjælpe andre og bidrage til at gøre Frederiksberg til et godt sted for alle. Samtidig er politikken retningsgivende for – og derfor også henvendt direkte til – kommunen selv og dens forvaltning, som har det overordnede ansvar for at yde den lovbestemte og lokalpolitisk fastlagte service til byens borgere med et handicap.

Handicappolitikken skal være en levende politik, der skal bruges aktivt, og er på én gang:

- Platform for forventningsafstemning mellem borgere, deres pårørende, civilsamfund og Frederiksberg Kommune
- Retningsgivende, når handicapområdet skal udvikles
- Hjælp til politikere og ledere til at navigere i en dilemmafyldt virkelighed

Handicappolitikens principper afspejles i kommunes øvrige politikker og i planer og strategier.

Den videre proces for godkendelse og implementering af Handicappolitikken

På baggrund af udvalgets godkendelse sendes udkastet i høring i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet samt, som en tværgående politik, i de øvrige fagudvalg: Miljø- og Trafikudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget samt Magistraten som personaleudvalg.

Politikudkastet vil blive tilpasset på baggrund af høringsprocessen, og efterfølgende forelagt til godkendelse i Socialudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Efter at Kommunalbestyrelsen har vedtaget en Handicappolitik for 2023-2026, vil denne blive implementeret via drøftelse i Frederiksberg Kommunes MED-system, på personalemøder og i andre relevante fora.

Forvaltningen foreslår, at Handicaprådet får en central rolle i forhold til opfølgning og implementering af Handicappolitikken. Dette kan fx ske ved, at forvaltningsområderne på rådets møder løbende fremlægger, hvordan de arbejder med implementeringen af handicappolitikken; herunder hvilke konkrete initiativer, der er taget for at indfri målene.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Socialudvalget (godkendelse af høring). Miljø- og Trafikudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget samt Magistraten (høring).

Bilag

Handicappolitik - Udkast - Webtilgængelig

Punkt 101: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer om at Frederiksberg Kommune deltager i Ensomhed Danmarks - March Mod Ensomhed i sommeren 2023

27.03.00-G01-178-22

Resume

March mod Ensomhed er en nonprofitorganisation, som gennem et årligt tilbagevendende gå-arrangement over 5 uger har til formål at sætte fokus på ensomhed. Det er frivilligt at deltage og valgfrit, hvor langt man ønsker at gå med på ruten, som går på tværs af Danmark. Frederiksberg Kommune deltog i marchen i 2022. Med denne sag foreslås en model, hvor Frederiksberg Kommune deltager med interesserede medlemmer af Kommunalbestyrelsen samt interesserede sociale frivillige foreninger og skoleklasser.

Beslutning

Magistraten og Socialudvalget indstiller, at beslutningsforslaget om at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023, tiltrædes med følgende bemærkninger til den i sagsfremstillingen beskrevne model:

- Frederiksberg Kommune bør invitere alle kommunens institutioner og ikke blot institutioner på børneområdet til at deltage i marchen
- Udvalget foreslår, at det bliver en fast praksis, så forslaget behøver ikke at blive fremlagt årligt
- Kommunens foreningsliv, erhvervsliv, Frederiksberg provsti mv. kan bidrage med diverse donationer

Undervisningsudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023 med den, i sagsfremstillingen, beskrevne model.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at forslaget om at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023, tiltrædes med følgende bemærkninger til den i sagsfremstillingen beskrevne model:

- Frederiksberg Kommune bør invitere alle kommunens institutioner og ikke blot institutioner på børneområdet til at deltage i marchen
- Udvalget foreslår, at det bliver en fast praksis, så forslaget behøver ikke at blive fremlagt årligt
- Kommunens foreningsliv, erhvervsliv, Frederiksberg provsti mv. kan bidrage med diverse donationer

Undervisningsudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023 med den, i sagsfremstillingen, beskrevne model.

Sagsfremstilling

Den 23. januar 2023 (pkt. 4) oversendte Kommunalbestyrelsen "Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Christina Sylvest-Noer om at Frederiksberg Kommune deltager i March Mod Ensomhed 2023" til behandling i Socialudvalget og Undervisningsudvalget:

"Socialdemokratiet forslår, at Frederiksberg Kommune deltager i Ensomhed Danmarks - March Mod Ensomhed i sommeren 2023.

Begrundelse:

På Frederiksberg oplever vi, som i resten af landet, en stigende mistriivsel, en mistriivsel der også kan bunde i ensomhed. Vi kan alle føle os ensomme, unge såvel som ældre. Et af de største værn mod ensomheden er afstigmatisering af, hvem og hvornår vi kan føle os ensomme. En måde at skabe dette værn er ved at deltage i Ensomhed Danmarks March mod ensomhed.

Det forslås derfor, at Frederiksberg Kommune deltager i at være med til at skabe et landsdækkende fokus på nedbrydelsen af ensomhed, ved at deltage i March Mod Ensomhed 2023."

Forvaltningens bemærkninger

Baggrund

Hvert år fra uge 32 til og med uge 41 udfører Patrick Cakirli March Mod Ensomhed, hvor han vandrer på tværs af Danmark. Konceptet for March Mod Ensomhed er, at Patrick ikke må gå, hvis han ikke har følgeskab - ellers skal han stå stille. På den måde bliver hans vandring symbol på vigtigheden af fællesskab. Patrick udfører March mod Ensomhed for at sætte nationalt fokus på ensomhed som sundheds- og samfundsudfordring såvel som for at samle penge ind til March Mod Ensomheds Landsindsamling, som støtter landsdækkende og lokale initiativer, der forebygger og afhjælper ensomhed. Det er frivilligt at deltage, og der er ingen tilmelding eller binding.

I 2022 bakkede 39 kommuner op om marchen.

Frederiksberg Kommunes deltagelse i 2022

Den 17. august 2022 gik March mod Ensomhed for første gang igennem Frederiksberg, på vejen fra København til Roskilde. Ruten gik ad Gammel Kongevej, forbi Frederiksberg Rådhus og videre ud ad Peter Bangs vej. Marchen gjorde undervejs på ruten et 15-minutters ophold ved Frederiksberg Rådhusplads kl. 8.45-9.00.

Frederiksberg Kommune bidrog med en kommunikationsindsats på lokale medier, sociale medier og hjemmesiden om marchen og stoppet på Frederiksberg Rådhusplads. Desuden arrangerede og betalte kommunen for opstilling af telte, borde og bænke på rådhuspladsen til en gratis fælles morgenmad for alle fremmødte. Selve morgenmaden var arrangeret af Café Paraplyens frivillige. Endvidere holdt borgmesteren en tale til marchdeltagerne, og der var arrangeret fællessang på rådhustrappen med deltagelse af en 3. klasse fra Ny Hollændervej Skole akkompagneret af en indhyret guitarist. Endelig var der arrangeret proviant til marchdeltagerne i form af vand og karameller. Forvaltningen brugte i størrelsesordenen 100 timer til planlægning, afholdelse og oprydning. Der blev afholdt udgifter for ca. 20.000 kr., som blev finansieret af § 18-puljen.

Forslag til model for Frederiksberg Kommunes deltagelse i 2023

Det er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommune vil kunne støtte op om marchens formål om at sætte fokus på ensomhed på en mindst lige så effektiv måde ved tilrettelægge en deltagelse, som knytter direkte an til marchens grundlæggende måde at virke på: Det vil sige ved at deltage i selve marchen. Forvaltningen vurderer endvidere, at dette kan gøres på en måde, som kræver langt færre ressourcer, både i form af arbejdstimer fra forvaltningens side og i form af direkte udgifter. Dette skal også ses i lyset af reduktionen af § 18 puljen i forbindelse med budget 2023.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at beslutningsforslaget tiltrædes med en model, hvor de centrale elementer er, at medlemmer af Kommunalbestyrelsen samt interesserede sociale frivillige foreninger og skoleklasser deltager i selve marchen.

Det at gå en rute sammen side om side i fællesskab er grundtanken med March mod Ensomhed, og derfor er den allermest centrale deltagelse i marchen at gå med i den. Ruten igennem Frederiksberg forventes at være den samme som sidste år, hvor den gik fra Københavns Rådhus ad Gammel Kongevej, forbi Frederiksberg Rådhus og videre ud ad Smallegade og Peter Bangs vej.

Kommunalbestyrelsesmedlemmerne kan således fx vælge at tage imod March mod Ensomhed, allerede når den træder ind i Frederiksberg Kommune og gå med i marchen, for på den måde at vise, at ingen går alene på Frederiksberg. Det vil fortsat være muligt at gøre ophold på Frederiksberg Rådhusplads, hvor Borgmesteren kan byde velkommen til marchdeltagerne med en tale og en evt. fællessang på trappen.

Kommunalbestyrelsesmedlemmerne vælger selv, om de vil deltage i marchen ved at gå med et valgfrit stykke af vejen. Forvaltningen vil formidle information om marchen til sociale frivillige foreninger på Frederiksberg og alle skoler med henblik på, at de frivillige foreninger eller skoleklasser kan deltage i marchen, hvis det passer sammen med deres øvrige trivselsarbejde. Marchen vil således kunne fungere som en platform til at tale om ensomhed og fællesskaber på tværs af aldre, hvor det kan kobles sammen med den igangværende praksis.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget, socialudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 29:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Børne- og Ungeområdet indstiller, at Socialudvalget og Undervisningsudvalget indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023, tiltrædes med den i sagsfremstillingen beskrevne model.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 27. marts 2023, pkt. 29:

Undervisningsudvalget godkendte, at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023 med den, i sagsfremstillingen, beskrevne model.

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 18:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Børne- og Ungeområdet indstiller, at Socialudvalget og Undervisningsudvalget indstiller, at forslaget om, at Frederiksberg Kommune deltager i March mod Ensomhed 2023, tiltrædes med den i sagsfremstillingen beskrevne model.

Punkt 102: Konsekvenser af høj inflation - Nøgletal på SSA-området

00.01.00-G01-173-22

Resume

Den nuværende inflation påvirker leveomkostningerne for alle borgere på Frederiksberg, men det er især borgere med lavere indkomster og udsatte borgere, som risikerer ikke at kunne få udgifter og indtægter til at mødes. For at forvaltningen og det politiske niveau kan følge konsekvenserne af den økonomiske udvikling på området forelægger forvaltningen ind til videre og med passende interval en særskilt monitorering, som følger en række indikatorer for, hvordan inflationen og den samfundsøkonomiske udvikling påvirker borgerne.

Med denne sag forelægges Magistraten, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget for den anden monitoreringsrapport (første rapport blev forelagt den 28. november 2022).

De valgte indikatorer viser følgende:

- Ledighedsindikatorer – Tallene viser, at ledigheden fortsat ligger på et meget lavt niveau, om end der ses en stigning i ledigheden blandt jobparate ledige i januar 2023. Dette forklares med de vanlige sæsonudsving grundet de færdiguddannede dimittender.
- Antallet af varslinger af udsættelser og effektuerede udsættelser – Ud fra tallene for 2022 kan der ikke konkluderes nogle særlige tendenser på nuværende tidspunkt.
- Udvikling i antal ansøgninger om enkeltydelser og personlige tillæg – De seneste tal på området viser, at der er et højere niveau for antallet af ansøgninger om enkeltydelser i de sidste fem måneder af 2022 sammenlignet med de foregående måneder.

Ved Socialudvalgets behandling af den første monitoreringsrapport anmodede udvalget om at få forelagt en vurdering af, hvorvidt der er behov for at forøge den fremskudte indsats for at forhindre, at borgere bliver sat ud af deres bolig. På baggrund af udviklingen i de udvalgte indikatorer samt vurderinger blandt de almene boligorganisationer og Socialafdelingens fremskudte indsats er det forvaltningens vurdering, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for en øget fremskudt indsats for at forebygge udsættelser.

Beslutning

Magistraten tog sagen til efterretning med de faldne bemærkninger.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Magistraten, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget og Ældre- og Omsorgsudvalget tager sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Prisstigningerne på varer og tjenester har i det seneste års tid påvirket hele det danske samfund. Derfor forelægges denne monitorering af udvikling på udvalgte indikatorer, til belysning af, hvorledes disse forhold påvirker borgerne på Frederiksberg.

Med henblik på at kunne følge konsekvenser af den økonomiske udvikling på området – både fra forvaltningens side og fra politisk hold, har forvaltningen udarbejdet en særskilt monitorering, som vil følge ledighedsindikatorer, udvikling i antal ansøgninger om enkeltydelser og personlige tillæg samt antallet af varslinger af udsættelser og effektuerede udsættelser. Udvalgene fik forelagt den første monitoreringsrapport den 28. november 2022 (MAG pkt. 372, AVU pkt. 69, SU pkt. 89 og ÆOU pkt. 96).

Den anden monitoreringsrapport forelægges med denne sag og kan findes i bilag 1. Rapporten og nærværende sag ser især på udviklingen siden den seneste monitoreringsrapport. Den rapport indeholdt data til og med september 2022 og gav ikke forvaltningen anledning til at advare om negative konsekvenser af inflationen i form af forhøjet ledighed, flere udsættelser eller øget antal ansøgninger om enkeltydelser.

Ved Socialudvalgets behandling af den første monitoreringsrapport anmodede udvalget om at få forelagt en vurdering af, hvorvidt der er behov for at forøge den fremskudte indsats, for at forhindre at borgere bliver sat ud af deres bolig. Sagen indeholder derfor endvidere en vurdering af, om der er behov for en øget fremskudt indsats for at forebygge udsættelser.

Ledighedsindikatorerne

De enkelte ledighedshedsindikatorer er trukket fra Beskæftigelsesministeriets databank Jobindsats.dk, som løbende opgør de seneste tal, som er mulige at sammenligne. Målingerne er opdelt i følgende målgrupper:

- Alle ledige
- Jobparate ledige (borgere på A-dagpenge og jobparate borgere på kontanthjælp)
- Udsatte ledige (aktivitetsparate kontanthjælp- og uddannelseshjælpsmodtagere, borgere i ressourceforløb og på ledighedsydelse)
- Sygemeldte borgere (borgere på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb)

Overordnet viser seneste ledighedsindikatorer en fortsat meget lav ledighed frem til januar 2023, både når der ses samlet for alle ledighedsgrupper og i de enkelte ledighedsgrupper. Dog ses en stigning i ledigheden blandt jobparate ledige i januar måned, hvilket forklares med at dimittenderne bliver færdiguddannede i januar.

Bilag 1 giver en nærmere beskrivelse af, hvad målingen viser, og hvilke grupper der er omfattet (bilag 1, s. 2-5).

Udsættelser

Data vedrørende varslinger og udsættelser fremkommer gennem manuelle opgørelser (Bilag 1, s. 6) som er opgjort siden april 2022.

Både opgørelsen om varslinger om udsættelser og udsættelser viser, at udviklingen på de seneste måneder ikke adskiller sig væsentligt fra udviklingen tidligere på året. Det er endvidere Socialafdelingens vurdering, at den nuværende situation omkring inflation (endnu) ikke har slået igennem i forhold til udsættelser.

Boligforeningerne giver udtryk for, at de stigende priser ikke har præget antallet af varslinger om udsættelser og reelle udsættelser, men at de ligesom forvaltningen følger udviklingen og de afledte konsekvenser heraf tæt.

Om behovet for en styrket fremskudt indsats for at forebygge udsættelser

Ligeledes findes der i den fremskudte indsats, en oplevelse af, at borgerne oplever et stigende udgiftspres grundet inflationen, men ikke til et niveau der endnu har ledt til en øget grad af udsættelser og varsling herom. Dog bemærkes det, at selvom der er tale om mindre huslejestigninger, er borgerne pressede, og hvis inflationstallene ikke falder igen i løbet af sommeren, er der en forventning i den fremskudte indsats om, at det vil kunne betyde flere udsættelser.

På baggrund af udviklingen i de udvalgte indikatorer samt vurderinger blandt de almene boligorganisationer og Socialafdelingens fremskudte indsats er det forvaltningens vurdering, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for en øget fremskudt indsats for at forebygge udsættelser.

Ansøgninger om enkeltydelser og personligt tillæg

Der ses et højere niveau for antallet af ansøgninger om generelle enkeltydelser i de sidste fem måneder af 2022 sammenlignet med de foregående måneder (bilag 1, s. 7), mens der ses relativt store udsving i ansøgninger om enkeltydelser til sygebehandling (bilag 1, s. 8). Endelig ses en lille vækst i antallet af ansøgninger om personligt tillæg (bilag 1, s. 9).

Samlet set er det forvaltningens vurderingen, at udviklingen er udtryk for almindelige udsving over tid, og at det ikke konkluderes, at udviklingen skyldes inflationen.

Det bemærkes, at indikatoren for ansøgninger om generelle enkeltydelser ikke længere er opdelt, så man særskilt kan følge antallet af ansøgninger om hjælp til varme- og energiugifter. Dette hænger sammen med, at det statslige krav om opgørelse i forbindelse med energipuljen er bortfaldet, og at opgaven er meget ressourcekrævende, da den kræver manuel gennemgang og registrering. Det skal samtidig ses i lyset af, energipriserne generelt har stabiliseret sig, og at boligopvarmning på Frederiksberg i altovervejende grad kommer fra fjernvarme, som har været markant mindre påvirket af de stigende energipriser.

Det bemærkes, at regeringen i forslag til finanslov for 2023 har lagt op til at videreføre energipuljen i 2023.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Socialudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Magistraten.

Bilag

Bilag 1: Monitorering, 2023

Punkt 103: Godkende bevilling til etablering af familiehus i Frederiksberg Kommune

00.01.00-Ø34-1-23

Resume

Som led i Frederiksberg Kommunes igangværende arbejde med at styrke den tidlige indsats, har børne- og ungeområdet ansøgt om puljemidler fra Socialstyrelsen til at etablere et familiehus målrettet gravide og småbørnsfamilier, der har brug for en ekstra indsats for at få en god start på livet som familie. Socialstyrelsen har meddelt tilsagn på 7,8 mio.kr. i perioden 2023-2026. Med denne sag forelægges godkendelse af bevilling og orientering om det kommende familiehus.

Beslutning

Magistraten og Børneudvalget:

1. indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og

2. tog orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Undervisningsudvalget tog orientering om etablering af familiehus til efterretning.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tog orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Indstilling

Børneudvalget:

1. indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og

2. tog orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Undervisningsudvalget tog orientering om etablering af familiehus til efterretning.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget tog orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Sagsfremstilling

I Frederiksberg Kommune har der i de seneste år været arbejdet målrettet med at styrke den tidlige forebyggende indsats på børne- og ungeområdet, så begyndende mistro eller social udfordringer i højere grad opdages og håndteres tidligt af sundhedspleje, dagtilbud, skoler, PPR og familieafdelingen. Der bl.a. lavet en fælles indsatsstrappe og et indsatskatalog, der giver alle aktører et fælles overblik over kommunens indsatser målrettet sårbare og udsatte børn og unge. Der er også udarbejdet en trivselslineal, der styrker det fælles sprog om børn og unges trivsel på tværs af børne- og ungeområdet.

For yderligere at styrke den tidlige forebyggende indsats på småbørnsområdet, har børne- og ungeområdet på vegne af Frederiksberg Kommune i efteråret 2022 ansøgt Socialstyrelsen om støtte til etablering af et familiehus målrettet gravide og småbørnsfamilier med børn i alderen 0-6 år.

Frederiksberg Kommunes ansøgning til Socialstyrelsen lød på i alt 10.195.583 kr. Frederiksberg Kommune har den 12. december 2022 fået tilsagn om, at ansøgningen imødekommes med et reduceret beløb. Tilskuddet udgør i projektperioden den 1. januar 2023 til 31. december 2026 i alt 7,8 mio.kr. Vedhæftet som bilag 1 er et tilskudsbrev fra Socialstyrelsen fra den 12. december 2022. Forvaltningen har efterfølgende fået godkendt det reviderede budget for det kommende familiehus.

Frederiksberg Kommune har desuden takket ja til rådgivning fra Socialstyrelsen til udviklingen og etableringen af familiehuset. Rådgivningsforløbet forventes gennemført i 2023.

Med denne sag forelægges godkendelse af bevilling og orientering om det kommende familiehus.

Familiehuset i Frederiksberg Kommune

Med etableringen af et familiehus målrettet sårbare gravide og småbørnsfamilier på Frederiksberg tages endnu et skridt i retning af at styrke den helt tidlige forebyggende indsats, der kan være afgørende for, at begyndende udfordringer hos den gravide, det lille barn eller småbørnsfamilien udvikler sig og i værste fald udvikler sig til en sag i familieafdelingen.

Med et nyt familiehus er det ønsket at løfte kvaliteten af den helt tidlige opsporing, det tværfaglige samarbejde omkring familien, og de tilbud, som sårbare gravide og småbørnsfamilier mødes af på Frederiksberg. Målet er, at familier, der har behov for ekstra støtte for at komme godt fra start, opdages og hjælpes tidligt, og får en nem indgang til selv at opsøge den hjælp, de har behov for. Med familiehuset ønsker vi også at styrke samarbejdet med de civilsamfundsaktører, der arbejder for at give gravide og småbørnsfamilier en god start.

Målgruppen for familiehuset er sårbare gravide og småbørnsfamilier med børn i 0-6-års alderen. Det kan fx være småbørnsfamilien, der er ramt af en efterfødselsreaktion eller en konfliktfyldt skilsmisse, familien uden stærk arbejdsmarkedstilknytning eller med begrænset socialt netværk, eller familien der pga. psykisk sårbarhed eller andet har svært ved at overkomme hverdagen eller har behov for at få styrket forældreskabet.

Familiehuset vil udgøre både en fysisk og en organisatorisk ramme om den tidlige indsats på småbørnsområdet. Det fysiske familiehus planlægges i første omfang etableret i sammenhæng med sundhedstjenesten på Peter Bangs Vej. Ved at placere familiehuset sammen med sundhedsplejen får familierne en ikke-stigmatiserende indgang til familiehuset på en adresse, der allerede er kendt af familierne og danner ramme om en række af sundhedsplejens tilbud, fx mor-barn-grupper, fars legestue, overvægtstilbud mv. Det fysiske familiehus vil være base for nye familierettede aktiviteter, som fx tilbud til sårbare gravide, familietræningsindsatser, åben rådgivning, tilbud fra civilsamfundsorganisationer mv.

Organisatorisk vil familiehuset have fokus på at styrke og udvikle det tværfaglige samarbejde på småbørnsområdet, fx ved at etablere tværfaglige mødefora omkring familierne, der kan understøtte et tidligt og helhedsorienteret blik på familien. Familiehuset vil også kunne danne ramme om tilbud, der finder sted uden for familiehusets lokaler, som fx tværfaglige besøg i hjemmet hos sårbare gravide og småbørnsfamilier, overgangsbesøg mellem sundhedspleje og dagtilbud.

Proces for etablering af familiehuset

Frederiksberg Kommunes ansøgning til Socialstyrelsen udgør den foreløbige ramme om familiehuset. Det er aftalt med Socialstyrelsen, at der inden for ansøgningspuljens formål er mulighed for at justere i ansøgningens indhold, så det sikres, at det familiehus der etableres, bedst muligt matcher de konkrete behov hos småbørnsfamilierne på Frederiksberg.

Det nærmere indhold i familiehuset vil blive udviklet i løbet af 2023, parallelt med at den fysiske ramme om huset bliver klargjort. Det er forventningen, at de første aktiviteter i familiehuset kan startes op i 2. halvår af 2023.

Der er pr. 1. april 2023 ansat en leder af familiehuset, der får til opgave at samle relevante kommunale og civilsamfundsaktører på småbørnsområdet om opgaven med at etablere og drive huset.

Politisk forankring

Politisk forankres arbejdet med familiehuset i børneudvalget, hvor Frederiksberg Kommunes småbørnsfokus og børne- og ungeområdets igangværende arbejde med at styrke den tidlige, forebyggende indsats allerede er forankret. Udvalget vil løbende blive involveret i arbejdet med at etablere og drive huset og vil årligt blive orienteret om status på familiehuset.

Da familiehuset skal drives i et tæt samarbejde mellem familieafdelingen, dagtilbudsområdet, sundhedsplejen og PPR orienteres sundheds- og forebyggelsesudvalget og undervisningsudvalget også årligt om status på familiehuset.

Økonomi

Fra puljen til "Udbredelse af Familiehuse i hele landet" har Socialstyrelsen givet et tilsagn (bilag 1) på 7,8 mio. kr. i projektperioden januar 2023 til december 2026. Midlerne bliver fordelt med 1.794.578 kr. i 2023, 2.001.102 kr. i 2024, 2.002.022 kr. i 2025 og 2.001.622 mio. kr. i 2026, alle på børneudvalgets ressortområde.

Midlerne skal, som det fremgår af ansøgningen, bruges til medarbejderressourcer, aktiviteter og indretning af familiehuset.

Beløbet falder på børneudvalgets ressortområde (serviceudgifter). Der henvises til vedlagte bevillingsskema (bilag 2).

Bevillingen er udgiftsneutral for Frederiksberg Kommune.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Børneudvalget, undervisningsudvalget, sundheds- og forebyggelsesudvalget, magistraten og kommunalbestyrelsen

Historik

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 24:

Børne- og ungeområdet indstiller, at:

1. børneudvalget indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og at
2. børneudvalget, undervisningsudvalget og sundheds- og forebyggelsesudvalget tager orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 24:

Undervisningsudvalget tog orientering om etablering af familiehus til efterretning.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 17:

Børne- og ungeområdet indstiller, at:

1. børneudvalget indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og at
2. børneudvalget, undervisningsudvalget og sundheds- og forebyggelsesudvalget tager orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Beslutning fra Børneudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 17:

Børneudvalget:

1. indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og at
2. tog orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 22:

Børne- og ungeområdet indstiller, at:

1. børneudvalget indstiller at der meddeles henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 1,795 mio. kr. i 2023, 2,001 mio. kr. i 2024, 2,002 mio. kr. i 2025 og 2,002 mio. kr. i 2026 på børneudvalgets område, finansieret af puljemidler fra Socialstyrelsen, jf. økonomiafsnittet, og at
2. børneudvalget, undervisningsudvalget og sundheds- og forebyggelsesudvalget tager orientering om etablering af familiehuset til efterretning.

Bilag

Bilag 1 - Tilskudsbrev fra Socialstyrelsen

Bilag 2 - Bevillingsskema familiehuset

Punkt 104: Etablering af anlæg til sortering af restaffald

00.17.20-A00-1-15

Resume

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til udvidelse af låneramme med 112 mio. kr. til etablering af tidligere besluttet sorteringsanlæg til restaffald jf. ejeraftale vedr. Amager Ressourcecenter (ARC) samt tillægsbestemmelse til ejeraftalen om, at Dragør og Hvidovre Kommuner i første omgang ikke er omfattet, men indtræder i tilfælde af, at de ikke kan opfylde de nationale genanvendelsesmålsætninger.

Beslutning

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at anlæg til eftersortering af restaffald kan etableres i regi af ARC efter den i sagen beskrevne model, hvor København, Frederiksberg og Tårnby Kommune anviser til anlægget fra start, mens Hvidovre og Dragør Kommune kan anvende anlægget senere, når behovet opstår,
2. at Frederiksberg Kommune sammen med Københavns og Tårnby Kommuner godkender en udvidelse af låneramme med i alt 112 mio. kr. for I/S Amager Ressourcecenters (ARC) til optagelse af lån til etablering af sorteringsanlæg til restaffald, idet Frederiksberg Kommune hermed yderligere hæfter prorata for 19,8 mio. kr.,
3. at aftale mellem ARCs ejerkommuner jf. tillæg pr. 7. maj 2018 til tillægsaftale pr. 13. juni 2016, tilføjes tillægsbestemmelse om, at Dragør og Hvidovre Kommuner i første omgang ikke er omfattet, men indtræder i sorteringsanlægget i tilfælde af, at de ikke kan opfylde de nationale genanvendelsesmålsætninger, og de to kommuner i den forbindelse indgår i udvidet hæftelse for deres respektive andel, idet de allerede deltagende kommuners hæftelse i den forbindelse nedskrives tilsvarende, og
4. at stiftelse af et af ARC helejet aktieselskab vedrørende sortering af restaffald godkendes med forbehold for sagens vedtagelse i kommunalbestyrelserne/Borgerrepræsentationen i alle ARCs fem ejerkommuner.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at anlæg til eftersortering af restaffald kan etableres i regi af ARC efter den i sagen beskrevne model, hvor København, Frederiksberg og Tårnby Kommune anviser til anlægget fra start, mens Hvidovre og Dragør Kommune kan anvende anlægget senere, når behovet opstår,
2. at Frederiksberg Kommune sammen med Københavns og Tårnby Kommuner godkender en udvidelse af låneramme med i alt 112 mio. kr. for I/S Amager Ressourcecenters (ARC) til optagelse af lån til etablering af sorteringsanlæg til restaffald, idet Frederiksberg Kommune hermed yderligere hæfter prorata for 19,8 mio. kr.,
3. at aftale mellem ARCs ejerkommuner jf. tillæg pr. 7. maj 2018 til tillægsaftale pr. 13. juni 2016, tilføjes tillægsbestemmelse om, at Dragør og Hvidovre Kommuner i første omgang ikke er omfattet, men indtræder i sorteringsanlægget i tilfælde af, at de ikke kan opfylde de nationale genanvendelsesmålsætninger, og de to kommuner i den forbindelse indgår i udvidet hæftelse for deres respektive andel, idet de allerede deltagende kommuners hæftelse i den forbindelse nedskrives tilsvarende, og
4. at stiftelse af et af ARC helejet aktieselskab vedrørende sortering af restaffald godkendes med forbehold for sagens vedtagelse i kommunalbestyrelserne/Borgerrepræsentationen i alle ARCs fem ejerkommuner.

Sagsfremstilling

Baggrund

Ejerkommunerne bag ARC har siden 2012 indgået en række gensidigt forpligtende ejerftaler om Amager Ressource Center (ARC). I den første ejerftale i 2012 blev forudsætningerne for at godkende lån til etablering af Amager Bakke fastlagt, og herefter har de fem ejerkommuner gennem ejerftaletillæg løbende afstemt fælles tilgange og sikret, at de nødvendige beslutninger for at sikre, at ARCs langsigtede økonomi og klimaprofil er blevet forelagt de enkelte kommunalbestyrelser.

I 2016 aftalte ejerkommunerne således nødvendige tiltag for at genoprette økonomien i ARC, hvor der under visse omstændigheder blev tilladt import af affald mod til gengæld at styrke ejerftalens fokus på klima og miljø bl.a. ved at øge mulighederne for mere genanvendelse. I 2018 blev denne tilgang bekræftet med et nyt ejerftaletillæg, hvor det blev aftalt, at ARCs indsats for øget genanvendelse både skulle ske ved at etablere et anlæg til eftersortering af restaffald og et bioforgasningsanlæg – idet det sidste dog udgik som følge af den daværende regerings klimaaftale, der umuliggjorde anlægget i kommunalt regi. Ejerftaletillægget i 2020 frigjorde derfor ARC for den forpligtelse.

Endelig blev der i 2022 indgået en aftale om at dispensere for importbegrænsningerne frem til 2025 for at sikre økonomien i ARC. Alle ejerftaletillæggene er blevet godkendt i ejerkommunernes

kommunalbestyrelser/Borgerrepræsentationen.

En politisk aftale mellem et bredt flertal af Folketingets partier, aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra juni 2020 (Klimaplanen), skabte også tvivl om det lovgivningsmæssige grundlag for sorteringsanlægget. Ved udmøntning af den efterfølgende lovgivning er der imidlertid givet mulighed for dispensation, hvilket ARC har opnået i oktober 2022.

Som resultat af aftalen fra 2018 tiltrådte ejerkommunernes kommunalbestyrelser/Borgerrepræsentationen i juni 2020 indstilling om godkendelse af låneramme på 188 mio. kr. til etablering af sorteringsanlæg til restaffald, hvilket indebærer en hæftelse jf. nedenstående økonomiafsnit.

ARC har efterfølgende opdateret business case for etablering af sorteringsanlægget. Business casen viser behov for en samlet låneramme på 300 mio. kr., hvorfor der er behov for en forøgelse af den eksisterende ramme. Stigningen siden 2020 skyldes en markant udvikling i priser på bygge- og anlægsarbejder og materialer samt stor usikkerhed om de forventede priser. Af business casen fremgår desuden en estimeret en CO₂-besparelse på ca. 11.000 tons/år samt oplysning om, at der ikke er indregnet eventuel positiv effekt af producentansvarsordning på cirka 40 kr. pr. husstand pr. år.

Siden indgåelse af ejeraftalerne om sorteringsanlæg er Klimaplanen udmøntet i lovgivning, der forpligter alle kommuner til at sikre kildesortering i ti fraktioner, hvilket nu er under implementering i alle ejerkommunerne. Dette forhold samt det øgede investeringsbehov har givet behov for fornyede drøftelser mellem ejerkommunerne med henblik på forelæggelse af beslutningsgrundlag for kommunalbestyrelser/Borgerrepræsentation om sorteringsanlægget.

Behov for eftersortering af kildesorteret affald

Erfaringer fra kommuner, der i flere år har haft en veludbygget affaldsindsamling, viser, at der trods henteordninger for genanvendeligt affald er en ikke ubetydelig mængde af genanvendeligt affald i restaffaldet. Det gælder selv ved et højt serviceniveau for genanvendelsesordningerne og en betydelig kommunikationsindsats. Et sorteringsanlæg til restaffald giver mulighed for udsortering af resterende mængder genanvendeligt materiale og er som supplement til kildesortering det virkemiddel, der mest effektivt giver en stor og blivende effekt. Et sorteringsanlæg skal således ses som en eftersortering, der sikrer at fejlsorteret genanvendeligt affald udsorteres fra det restaffald, der sendes til forbrænding og energiudnyttelse.

De enkelte kommuner har fastsat mål for genanvendelse. For Frederiksberg Kommune har Kommunalbestyrelsen i forbindelse med vedtagelsen af Ressource- og Affaldsplan 2026 vedtaget mål om 72 pct. reel genanvendelse i 2026.

For 2025, 2030 og 2035 er endvidere fastsat høje nationale mål vedrørende reel genanvendelse. Målene for reel genanvendelse forholder sig til, hvor stor en del af det indsamlede affald, som kan indgå som materiale i nye produkter. Mens langt det meste glas, papir, pap og metal bliver til nye materialer, er den reelle genanvendelse noget lavere for plast, mad- og drikkekartoner og tekstilaffald.

Model for nyt sorteringsanlæg til restaffald

Ejerkommunerne har drøftet de ændrede forudsætninger for at etablere et fælles sorteringsanlæg. I disse drøftelser har Københavns, Frederiksberg og Tårnby Kommuner tilkendegivet, at det vurderes, at sorteringsanlægget, på trods af velfungerende kildesorteringsordninger, skønnes nødvendigt for at leve op til de vedtagne mål for genanvendelse, mens Dragør og Hvidovre Kommuner har tilkendegivet, at man på nuværende tidspunkt ikke vurderer, at der er behov for at benytte sorteringsanlægget for at nå de opstillede mål. Samtidig kan de to kommuner ikke udelukke, at behovet for at anvende anlægget kan opstå.

Det er vurderingen, at anlægget kan etableres baseret på affaldet fra Københavns, Frederiksberg og Tårnby Kommuner.

På den baggrund foreslås følgende model for etablering af eftersorteringsanlægget:

- Alle ejerkommuner vedstår den oprindeligt aftalte hæftelse på 188 mio. kr.
- Københavns, Frederiksberg og Tårnby Kommuner hæfter for den udvidede låneramme på 112 mio. kr., dvs. op til samlet 300 mio. kr., og anviser affald til eftersortering på anlægget fra start, når det er etableret i 2025.
- Hvidovre og Dragør Kommuner har mulighed for at anvise affald til anlæg på et senere tidspunkt.
- Hvidovre og Dragør Kommuner er dog forpligtet til at gøre dette i henhold til den oprindelige beslutning om kompetenceoverdragelse af sortering jf. ARC's vedtægter i tilfælde af, at man ikke kan opnå den nationale genanvendelsesmålsætning (genanvendelsesmålsætningen, som forpligtelsen vurderes efter, vedrører husholdningsaffald ekskl. haveaffald, hvor målet for 2025 er 50 pct. reel genanvendelse).
- I det tilfælde hvor Dragør og/eller Hvidovre indtræder i anlægget, vil de ligeledes indtræde i hæftelsen for den udvidede låneramme på i alt 112 mio. kr., idet den indbyrdes hæftelse justeres.

Ved deltagelse af København, Frederiksberg og Tårnby Kommuner opnås en behandlingspris i 2025 på 1.220 kr. pr. ton, hvilket kan sammenlignes med behandlingsomkostninger til energiudnyttelse på 487 kr. pr. ton i 2022.

Der er tale om en ændring af den gensidigt forpligtende ejerftale fra maj 2018, der er tiltrådt af samtlige ejerkommuner. Derfor forudsætter ændring omkring indtræden og hæftelse vedtagelse i alle fem ejerkommuner.

Som konsekvens af ejerkommunernes forskellige udgangspunkt sker låntagning med anpartsvis hæftelse i henhold til ARC's vedtægters § 6 stk. 1 efter en § 3, stk. 2-aftale, hvorefter København, Frederiksberg og Tårnby Kommuner hæfter solidarisk og ubegrænset for de af interessentskabet påhvilende forpligtelser over for tredjemand, mens de tre kommuner indbyrdes hæfter til enhver tid for de af interessentskabets indgåede forpligtelser efter registerfolketallet pr. 1. januar det år, hvor forpligtelsen forfalder til betaling.

Oprettelse af selskab

Etableringen af anlægget forudsætter stiftelse af et særskilt selskab, hvilket sker som et af ARC helejet aktieselskab. I henhold til ARC's vedtægter kræver stiftelse af selskab ejerkommunernes godkendelse.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at sorteringsanlæg til restaffald trods den forventede fordyrelse fortsat er et velegnet supplement til henteordninger for genanvendelige materialer. Det skyldes, at anlægget er en økonomisk effektiv måde at øge genanvendelsen på, når der sammenlignes med alternative virkemidler.

Den foreslåede model sikrer, at Københavns, Frederiksberg og Tårnby kommuner kan anvise restaffald til eftersortering fra 2025, og at Hvidovre og Dragør kommuner kan indtræde senere.

Initiativet er en del af ARC's genanvendelsesplan, der er en del af ejerftalen om genopretning af økonomi og CO₂-fortrængning.

Økonomi

Baseret på de forventede mængder i 2025 indebærer restsortering årlige meromkostninger på cirka 8,0 mio. kr. svarende til 147 kr. pr. husstand. Opgørelsen af meromkostninger tager udgangspunkt i 2022-priser og husstandstal.

Omkostningerne finansieres over affaldsgebyret og vil blive indregnet ved kommende gebyrfastsættelser.

Kommunernes hæftelse herunder den indbyrdes hæftelse i forhold til tidligere godkendelse i juni 2020 fremgår af følgende skema. Den resterende hæftelse og indbyrdes fordeling heraf vedrører nærværende sag og er fremhævet med fed.

Kommune	Indbyggere 1.1.2022	Andel	Tidligere godkendt (mio. kr.)	Andel ekskl. Dragør og Hvidovre	Resterende hæftelse (mio. kr.)
København (ARC-opland)	440.418	67,3%	125,2	75,1%	84,1
Frederiksberg	103.608	15,8%	30,4	17,7%	19,8
Dragør	14.640	2,2%	4,2	-	-
Tårnby	42.723	6,5%	12,5	7,3%	8,2
Hvidovre	53.267	8,1%	15,6	-	-
I alt	654.656	100,0%	188,0	100,0%	112,0

ARC har bekræftet, at optagelse af lån ikke påvirker Frederiksberg Kommunes låneramme. Lånene optages i KommuneKredit, der har givet tilsagn herom på baggrund af den opnåede dispensation. For god ordens skyld nævnes, at kommunen ikke skal stille lånegaranti, idet ARC er et I/S, hvor der hæftes solidarisk.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 50:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at anlæg til eftersortering af restaffald kan etableres i regi af ARC efter den i sagen beskrevne model, hvor København, Frederiksberg og Tårnby Kommune anviser til anlægget fra start, mens Hvidovre og Dragør Kommune kan anvende anlægget senere, når behovet opstår,
2. at Frederiksberg Kommune sammen med Københavns og Tårnby Kommuner godkender en udvidelse af låneramme med i alt 112 mio. kr. for I/S Amager Ressourcecenters (ARC) til optagelse af lån til etablering af sorteringsanlæg til restaffald, idet Frederiksberg Kommune hermed yderligere hæfter pro-rata for 19,8 mio. kr.,
3. at aftale mellem ARCs ejerkommuner jf. tillæg pr. 7. maj 2018 til tillægsaftale pr. 13. juni 2016, tilføjes tillægsbestemmelse om, at Dragør og Hvidovre Kommuner i første omgang ikke er omfattet, men indtræder i sorteringsanlægget i tilfælde af, at de ikke kan opfylde de nationale genanvendelsesmålsætninger, og de to kommuner i den forbindelse indgår i udvidet hæftelse for deres respektive andel, idet de allerede deltagende kommuners hæftelse i den forbindelse nedskrives tilsvarende, og
4. at stiftelse af et af ARC helejet aktieselskab vedrørende sortering af restaffald godkendes med forbehold for sagens vedtagelse i kommunalbestyrelserne/Borgerrepræsentationen i alle ARCs fem ejerkommuner.

Bilag

Bilag 1 - Tillæg til tillægsaftale pr. 13. juni 2016 om genopretning af økonomi og CO₂-fortrængning mellem interessentkommunerne i ARC

Punkt 105: Indkøb og udrulning af madaffaldsposedispensere i etageejendomme

07.01.00-P20-1-23

Resume

Kommunalbestyrelsen skal med denne sag beslutte, om Frederiksberg Kommune skal indkøbe og udrulle dispensere til madaffaldsposer i etageboliger. Dispenseren gør det nemt for beboere i etageejendomme at trække en ny rulle med poser til brug for sortering af madaffald. I dag er mange beboere nødt til at planlægge anskaffelse af nye poser, idet de enten skal en tur på genbrugsstationen, biblioteket, rådhuset eller ramme viceværtens åbningstid for at kunne få nye poser. For nogle betyder det, at de stopper med at sortere madaffald, når de løber tør for poser, og for andre, at der kan være perioder, hvor de ikke får sorteret.

Beslutning

Magistraten og Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at der indkøbes og udrulles madaffaldsposedispensere til etageejendomme.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at der indkøbes og udrulles madaffaldsposedispensere til etageejendomme.

Sagsfremstilling

Med Kommunalbestyrelsens vedtagelse af ”Ressource- og Affaldsplan 2026 – Genbrugslaboratorie Frederiksberg” den 14. juni 2021 har Frederiksberg Kommune en målsætning om at reducere restaffaldet med 67 pct. fra 2018 til 2026. Dertil er der et ekstra fokus på madaffald med delmålsætningen om 90 pct. sorteret madaffald.

Status ved årsskiftet 2022-2023 er, at restaffaldet er reduceret med knap 24 pct. fra 2018 til 2022. Forvaltningen har netop fået foretaget en restaffaldsanalyse for at få kvalificeret sammensætningen af restaffaldet. Analysen giver et indblik i, hvor der skal fokuseres for at få reduceret yderligere i restaffaldsmængderne. Analysen er foretaget i et område med etageejendomme, som alle har de sorteringsløsninger, som kommunen tilbyder og skal tilbyde. Analysen viser, at den største enkelte andel i restaffaldet fortsat er madaffald med omkring 25 pct.

Det er forvaltningens vurdering, at tilgængeligheden af poser er en vigtig brik for at få de sidste borgere med, som ikke sorterer. Samtidig vil tilgængeligheden af poser være med til at sikre, at dem, der allerede sorterer, fortsætter hermed.

I dag foregår posedistribution i etageejendomme på mange forskellige måder, hvor den enkelte borger ofte er nødt til at skaffe poserne selv. Det kan enten være på biblioteker, i Borgerservice, eller at man i ejendommen har bestilt et større parti hjem, hvor beboere kan hente dem et aftalt sted i ejendommen. Større steder med viceværter kan distributionen være mere organiseret, hvor viceværten bestiller direkte hos Frederiksberg Renovation og herefter forestår omdeling. Den eksisterende ordning kræver altså et vist engagement fra borgere og viceværter.

Forvaltningen har derfor undersøgt muligheden for at gøre madaffaldsposer samt spande nemmere tilgængelige for borgere og har på den baggrund fulgt et projekt med posedispensere i Københavns Kommune tæt. Dispenseren er et stativ, der opsættes i gårdene, hvor der er et rum til ruller med madaffaldsposer og en holder til ekstra køkkenkurve (bilag 1). Herfra kan borgerne løbende hente en ny rulle poser og en ny køkkenkurv ved behov.

Forsøg med posedispensere i Københavns Kommune

Københavns Kommune har siden september 2022 kørt et forsøg med dispensere til madaffaldsposer i 16 gårde. Dispenserne er udviklet af Københavns Kommune i samarbejde med en designvirksomhed. Københavns Kommune evaluerer pt. projektet og forventer at sende opgaven om en større produktion af dispenserens i udbud i starten af maj 2023.

Den foreløbige evaluering af projektet har bl.a. vist:

- Indsamlede madaffaldsmængder er øget med ca. 30 pct.
- 45 pct. flere siger, at de sorterer madaffald.
- Andelen af beboere, der siger, de ikke sorterer madaffald, er faldet fra 36 pct. til 7 pct.
- Positiv afsmitning på sortering af øvrige fraktioner.
- Markant forbedret oplevelse hos beboere ift. at skaffe poser til madaffald.

Andre positive effekter

- Bedre service for borgere og viceværter.
- Dispenseren frigiver midler og tid hos viceværter, der ofte bruger tid på distribution af poser.

Indkøb af dispensere i Frederiksberg Kommune

Forvaltningen er i dialog med Københavns Kommunes forvaltning, der har givet tilsagn om, at Frederiksberg Kommune kan nå med i udbuddet om indkøb af dispensere.

Dispenseren kan ses i bilag 1. Dispenseren vil blive fremstillet i frederiksberggrøn til Frederiksberg Kommune.

Forvaltningen foreslår, at der indkøbes og opstilles dispensere i alle etageejendomme med over ti husstande. Forvaltningen vil et år efter udrulning og drift af ordningen vurdere, om der skal indkøbes og udrulles dispensere til de resterende ejendomme med max ti husstande, samt hvorvidt der kan optimeres på driften.

Forvaltningen vurderer, at der skal indkøbes 1250 dispensere til første udrulning. Prisen pr. dispenser kendes ikke endnu, men forventes med et konservativt bud at ligge på 1800 kr. med stander.

Der indkøbes både dispensere med og uden stander, så der er mulighed for at hænge dem op på en væg i stedet for at have dem på stander.

Frederiksberg Renovation vil stå for posedistribution og daglig drift af dispenserne.

Villaer vil skulle fortsætte, som de plejer med nuværende ordning for anskaffelse af poser til madaffald.

Videre proces såfremt forslaget tiltrædes

Forvaltningen offentliggør fælles udbud sammen med Københavns Kommune i maj 2023 med henblik på udrulning af dispensere i Frederiksberg Kommune med start 4. kvartal 2023.

Særligt fokus på madaffald og madspild i 2024

Af Ressource- og Affaldsplan 2026 fremgår det, som en af de tværgående indsatser, at Frederiksberg skal begrænse madspild og forbedre sorteringen af madaffald markant. Halvdelen af det madaffald, der i dag ender usorteret i restaffald, har vist sig reelt at være madspild. I Ressource- og Affaldsplanen er der lagt op til, at der skal gennemføres flere kampagner om madspild målrettet såvel borgere, virksomheder samt egne kommunale institutioner.

Dispenseren og en ny holder til køkkenkurven (jf. indstilling til udvalget den 27. marts 2023) vil gøre det betydeligt lettere for borgerne at sortere deres madaffald, så det ikke ender i restaffaldet. Madspildet forventes derfor også i en vis udstrækning at flytte med over i madaffaldet. De nye tiltag ændrer derved ikke på et fortsat behov for en kampagne om mindre madspild, men kan give en god anledning til at sætte fokus på mindre madspild.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at Frederiksberg Kommune bør gå med i udbuddet sammen med Københavns Kommune, idet tilgængelighed af poser til madaffald er et vigtig parameter, når man skal have borgerne til at sortere. Forvaltningen vurderer, at dispenseren vil være med til at øge sorteringen af madaffald og dermed få Frederiksberg Kommune et skridt tættere på målsætningerne i ressource- og affaldsplanen. Forvaltningen vurderer endvidere, at det ikke vil have større indflydelse på madspildet, og at det dermed fortsat er relevant med kampagner herom som forudsat i ressource- og affaldsplanen.

Økonomi

Sagen vedrører ikke det skattefinansierede område, men vedrører det gebyrfinansierede område.

Implementeringsomkostninger

De estimerede udgifter til implementering/udrulning forventes at være på 2.362.500 kr.

1.000.000 kr. finansieres af projektmidler fra projektet "Sammen Om Skraldet" øremærket til boligforum og laboratoriedistrikt. De resterende 1.362.500 kr. finansieres af udviklingsmidler til nedbringelse af restaffald og øget sortering af madaffald afsat i Ressource- og Affaldsplanen 2026 (Kommunalbestyrelsen den 14. juni 2021) og Affaldsgebyrer 2023 (Kommunalbestyrelsen den 3. oktober 2022).

Budget: Indkøb af dispenser

Indkøb af 1000 biodispensere med stander	1.800.000 kr.
Indkøb af 250 biodispensere uden stander	275.000 kr
Indkøb af 250 vægbeslag	25.000 kr.
Udkørsel af materiel	150.000 kr.
Uforudsete udgifter (5%)	112.500 kr.
I alt	2.362.500 kr.

Driftsomkostninger

De afledte omkostninger til drift og behandling af madaffald vil blive indregnet i de løbende driftsomkostninger og forelægges Kommunalbestyrelsen i forbindelse med godkendelse af de årlige affaldsgebyrer.

Driftsomkostninger i 2024

800.000 kr. til bil og mandskab, der skal stå for opfyldning af poser og affaldskurve, samt vedligehold af dispensere. Det vil medføre en gebyrstigning på knap 1 pct. svarende til ca. 15 kr. pr. år pr. husstand.

Driftsomkostninger vil blive evalueret i udgangen af 2024. De estimerede omkostninger til drift af ordningen kan på sigt delvis udlignes af faldende udgifter til indsamling af restaffald i takt med, at mængderne falder.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten, Kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 51:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der indkøbes og udrulles madaffaldsposedispensere til etageejendomme.

Bilag

Billeder af dispenser

Punkt 106: Beslutning om proces for arbejdet med at etablere et mindesmærke for frihedskampen samt eventuel fremrykning af disponering af midler hertil

20.04.02-G01-1-23

Resume

Med denne sag skal der tages stilling til den fortsatte proces for arbejdet med at etablere et mindesmærke for frihedskampen. Forvaltningen har modtaget et revideret budget for projektet, der både er pristalsreguleret og mere retvisende, og nu anslås udgifterne til projektet at være mere end det dobbelte af det oprindelige budget.

Beslutning

Magistraten tiltrådte indstillingen fra Miljø- og Trafikudvalget om at anmode forvaltningen om at gennemføre dialog med Foreningen Stjerne Radio om, hvorvidt denne kan overtage det fulde arbejde med finansiering, etablering og drift af et mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum, omfattende bl.a. projektstyring, organisering, indgåelse af nødvendige aftaler, fundraising m.v, idet spørgsmålet om afgrænsning af driften nærmere afklares. De 200.000 kr. til et mindesmærke kan anvendes til støtte til foreningens realisering af værket, idet nærmere vilkår herfor skal fastlægges.

Borgmesteren oplyste, at der ikke skal ske behandling i kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Miljø- og Trafikudvalget indstiller, at anmode forvaltningen om at gennemføre dialog med Foreningen Stjerne Radio om, hvorvidt denne kan overtage det fulde arbejde med finansiering, etablering og drift af et mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum, omfattende bl.a. projektstyring, organisering, indgåelse af nødvendige aftaler, fundraising m.v. De 200.000 kr. til et mindesmærke kan anvendes til støtte til foreningens realisering af værket, idet nærmere vilkår herfor skal fastlægges.

Sagsfremstilling

Miljø- og Trafikudvalget udsatte på mødet den 6. marts 2023 sagen efter drøftelse.

Der har fra politisk hold været udtrykt et forbehold for forvaltningens brug af ordet "initiativtager" i sagsfremstillingen. Forvaltningen skal beklage, hvis det har skabt forvirring. Når ordet initiativtager bruges i nærværende sagsfremstilling, henvises der til Byens Design, der er initiativtageren til Max Bæklund-skulpturen, og således ikke den politiske initiativtager til et mindesmærke som sådan.

Byens Design har efter udvalgets udsættelse af sagen fremsendt sit eget bud på en sagsfremstilling (bilag 3). Forvaltningen skal i relation hertil give et par bemærkninger, idet det bemærkes, at det fremsendte ikke ændrer ved forvaltningens indstilling og vurdering.

Forvaltningen har, siden forelæggelsen den 6. marts 2023, modtaget tilsagn om 10.000 kr. fra hhv. SH Grafik, Sokkelund Café og Brasseri og Grace Public Affairs A/S. Det skal bemærkes, at sidstnævnte eksplicit skriver, at tilsagnet gives med forbehold for, at monumentet "med sikkerhed gennemføres".

Forvaltningen skal gøre opmærksom på, at kommunens egenfinansiering alene udgør de 200.000 kr., der er afsat med Budget 21-22, og det er således alene de midler, som forvaltningen finder, der kan disponeres over på nuværende tidspunkt. Hvis Kommunalbestyrelsen ønsker det, kan forvaltningen undersøge muligheden for om de eksterne bidragsydere vil frigive de 230.000 kr. nu, uagtet at projektets gennemførelse ikke kan garanteres, da der endnu ikke er opnået fuld finansiering.

Forvaltningen skal dog bemærke, at der af de 230.000 kr. - samt andre fremtidige bidrag fra fonde og private virksomheder - skal betales fondsmoms på 17,5 pct., som det fremgår af forvaltningens sagsfremstilling.

Der er således ikke likvide midler på nuværende tidspunkt til både at udbetale 120.000 kr. til 3D model og fundraiser samt stille garanti på 100.000 kr. til støberen.

Kort før publiceringen af dagsordenen har Byens Design fremsendt en mail med bilag, som der anmodes om vedlægges sagsfremstillingen. Mail og bilag er vedlagt som bilag 4-6.

Tidligere sagsfremstilling (6. marts 2023)

Med Budget 21-22 blev det besluttet, at der skal rejses et mindesmærke ved Forum til ære for frihedskæmperne under 2. verdenskrig. Der blev i kommunens budget afsat 200.000 kr. til medfinansiering af projektet, idet restbeløbet på 500.000 kr. skulle søges finansieret i samarbejde med fonde.

Mindesmærket, der generelt skal hædre indsatsen, tager afsæt i sabotageaktionen ved Forum den 24. august 1943, og er foreslået udført som en skulptur, der forestiller frihedskæmper Max Bæklund, der placerede en ølkasse med 27 kg plastisk sprængstof, som han bragte til sprængning midt i Forum den 24. august 1943.

Fondsansøgninger

Forvaltningen har siden vedtagelsen arbejdet for at skaffe fondsfinansiering til projektet, der ved budgetvedtagelsen blev estimeret til 700.000 kr. Der er søgt om støtte til projektet hos Ny Carlsbergfondet, Nordea Fonden, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt Frederiksbergfonden.

Af de ansøgte fonde er det kun Frederiksbergfonden, der er vendt tilbage med positivt tilsagn. Fonden har givet tilsagn om støtte på 200.000 kr. Foreningen 'Frihedsmuséets Venner' har derudover bevilget 10.000 kr. til projektet.

Tidsplan

Der har oprindeligt været en ønske om, at skulpturen står klar til den 24. august 2023, så det kan markere 80-års dagen for sabotageaktionen. Den 22. august 2022 vedtog Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget dog, at der i stedet skal arbejdes efter, at mindesmærket står klar til at markere 80-året for Danmarks Befrielse, idet det ikke blev vurderet realistisk at nå at skaffe fondsfinansiering, og at udarbejde og montere mindesmærket til den 24. august 2023.

Ved samme lejlighed vedtog udvalget, at det fortsat er en skulptur, der skal udarbejdes, idet det dog blev drøftet, at det kan blive nødvendigt at gentænke projektet, hvis det viser sig, at det ikke er muligt at tilvejebringe fondsfinansiering.

Initiativtager har senest, ved det førnævnte møde i februar 2023, anført, at det stadig er realistisk med et reviderede budget jf. nedenfor, at nå den oprindelige tidsplan med indvielse af et monument den 24. august 2023 under en række forudsætninger. En af forudsætningerne er bl.a. at der indgås aftale med en professionel fundraiser, jf. nedenfor.

Initiativtager har 1. marts 2023 fremsendt tidsplan for projektet frem mod en indvielse 24. august 2023. Denne er vedlagt som bilag til sagen.

Det er forvaltningens overordnede vurdering, at den udarbejdede tidsplan er enddog meget stram, og at den indeholder visse aktiviteter, der kun er sparsomt beskrevet, og som i deres udfoldelse er mere omfattende. F.eks. er den helt centrale fundraising og yderligere kvalificering, som der ønskes forudbetalt 120.000 kr., til, alene beskrevet med en opstartsdato. Hertil er mange af tidsplanens aktiviteter forudsat afviklet hen over sommerferien, hvilket erfaringsmæssigt medfører stilstand i visse aktiviteter. Det gør bl.a., at den forudsatte afslutning af en række aktiviteter få dage før indvielse, f.eks. fremstilling og levering af montere til 18. august og levering og indbygning af formidlingsskærme med tilhørende tekniske installationer til 22. august, er meget sårbare.

Forvaltningen vurderer sammenlagt, at en indvielse 24. august 2023 jf. den fremsendte tidsplan, ikke er realistisk.

Budget

Forvaltningen har på baggrund af de generelt stigende priser i samfundet anmodet initiativtager om et revideret budget (bilag 1), hvilket blev udleveret på et møde i februar 2023. Det reviderede budget indeholder jf. initiativtager såvel prisregulering som en supplerung, så der nu foreligger en retvisende vurdering af de fulde omkostninger ved projektet. Det reviderede budget anslår projektet til at løbe op i 1.787.400 kr., hvilket er godt 1.000.000 kr. mere end det hidtidige budget. Dertil skal tillægges anslået 50.000 kr. til anlægsarbejder (grave, funderings- og belægningsarbejder) i forbindelse med opstilling af skulpturen.

I budgettet foreslås det dog også, at bænke og belysning på pladsen omkring skulpturen udskiftes estimeret til 205.500 kr. Dette anbefaler forvaltningen i givet fald udgår, for at reducere udgifterne. Forvaltningen vurderer, at en eventuel udskiftning af bænke og belysning på pladsen bør baseres på en samlet tilstandsvurdering af hele pladsens byrumsudstyr. Med det nu fastlagte budget, skal der således yderligere fundraises 1.525.636 kr., idet der skal fratrækkes 17,5 % i fondsmoms.

Det skal bemærkes, at det revurderede budget for god ordens skyld bør forelægges såvel Frederiksbergfonden som Frihedskampens Venner, såfremt det ønskes at fortsætte med projektet, idet støttetilsagn kan være afhængig af f.eks. en vurdering af kommunens egenfinansiering i forhold til de samlede udgifter og/eller tilsagnets andel af de samlede udgifter.

Straksudbetaling af midler til kvalificering af projekt og fundraising

Initiativtager har foreslået, at der af de af initiativtager budgetterede 1.787.400 kr. anvendes 40.000 kr. til honorering af en fundraiser til at hjælpe med fondsansøgningerne og at der derudover anvendes 80.000 kr. til rådgiver (initiativtager) for at udføre en 3D model af skulpturen til brug for fondsansøgningerne. Initiativtager anmoder derfor om, at der besluttet udbetalt i alt 120.000 kr. snarest muligt.

I forbindelse med initiativtagers kommentering af referatet fra mødet, der blev afholdt i februar 2023, har initiativtager anmodet om, at nærværende indstilling indeholder en godkendelse af en samarbejdsaftale for så vidt angår både forprojektet (3D model af skulpturen og fundraiser) samt for det samlede projekt. Forvaltningen bemærker, at en sådan vil blive indgået, når der forelægger en politisk beslutning om den fremtidige proces for projektet. Supplerende har initiativtager i bemærkninger til referatet som noget nyt anmodet om, at kommunen deponerer 100.000 kr. til jern- og bronzestøber og byrumsindretning som helhed.

I givet fald kommunalbestyrelsen ønsker at tiltræde dette, foreslår forvaltningen, at midlerne udtages af de på budgettet afsatte kommunale midler. Såfremt der i sidste ende ikke opnås fuld finansiering af projektet, vil der således ikke skulle tilbagebetales midler til fonde m.v.

Alternativer til det nuværende projekt

I lyset af den manglende fremdrift i forhold til fondsstøtte og den generelt ændrede økonomiske situation for kommunen, foreslog forvaltningen den 22. august 2022, at der i stedet for en 1:1 gengivelse af Max Bæklund kan nedlægges en mindeplade for et mindre beløb, og at de resterende midler som er afsat med Budget 21-22 kan lægges i kassen. Forvaltningen vurderer, at sådan en plade fortsat er et alternativ og vil kunne udarbejdes og nedlægges for 50.000 kr., henset til, at priserne i samfundet er steget, siden forvaltningen oprindeligt foreslog det.

Som et yderligere alternativ vil det være muligt at gentænke projektet - evt. i samarbejde med Statens Kunstfond i forbindelse med tilskud til kunst i det offentlige rum - for på den måde at skabe et projekt med et mere frit kunstnerisk udtryk, der kan have en bedre mulighed for at opnå støtte fra kunstfonde. Forvaltningen vurderer, at budgettet for en gentænkning af projektet vil kunne indeholdes inden for et tilsvarende budget som det nu revurderede.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at det vil være vanskeligt at rejse den nødvendige fondsfinansiering til Max Bæklund monumentet, særligt i lyset af, at budgettet til projektet er udvidet betragteligt siden vedtagelsen. Forvaltningen kan fortsat anbefale, at der som alternativ udarbejdes en mindeplade og de resterende midler, der blev afsat med Budget 21-22, lægges i kassen. Forvaltningen vurderer derudover, at projektet med fordel kan gentænkes, så der udarbejdes et monument med et mere frit kunstnerisk udtryk, der kan have mulighed for at opnå fondsstøtte.

Forvaltningen vurderer, at det ikke er realistisk at arbejde hen mod en indvielse af et monument 24. august 2023.

Forvaltningen vurderer endvidere, at der er betydelig risiko for, at de 120.000 kr., som initiativtageren anmoder om at få udbetalt til at udarbejde en 3D model og honorering af en fundraiser for at kvalificere fondsansøgningsprocessen yderligere, kan ende med at udgøre et tab for kommunen, da der er betydelig usikkerhed om, hvorvidt det vil være muligt at rejse den resterende fondsfinansiering til dette projekt. Det skal bemærkes, at det er forvaltningens indtryk, at initiativtager ikke ønsker at fortsætte med projektet, såfremt der ikke forhåndsudbetales midler.

Slutteligt anbefaler forvaltningen, at der ikke deponeres 100.000 kr. til jern- og bronzestøber og byrumsindretning som helhed førend der er klarhed om finansieringsforholdene ved det samlede projekt, og hermed om projektet kan gennemføres, og de nærmere vilkår herfor.

Økonomi

Der er med Budget 21-22 afsat rådighedsbevilling på 200.000 kr. i anlægsmidler som kommunalt bidrag til mindesmærket, idet de resterende midler skal fondsfinansieres. Der er på nuværende tidspunkt tilsagn om 200.000 kr. i fondsstøtte fra Frederiksbergfonden samt 10.000 kr. fra "Frihedsmuséets venner".

Hvis projektet fastholdes i sin nuværende form eksklusiv bænke og lamper og inklusive anlægsarbejder anslås projektet til at løbe op i 1.631.900 kr. Heraf finansieres 200.000 kr. af det afsatte rådighedsbeløb i 2023.

I det der betales 17,5% i fondsmoms, skal der således findes samlet fondsfinansiering på 1.735.636 kr. Med det nuværende tilsagn om 210.000 kr. i fondsmidler udestår der således fondsfinansiering på 1.525.636 kr.

Udgifter til yderligere kvalificering af projektet gennem 3D model samt honorar til fundraiser, som erlægges snarest muligt med henblik på at øge mulighederne for at opnå fondsstøtte, er af initiativtager anslået til samlet 120.000 kr.

Initiativtager anmoder supplerende om, at kommunen deponerer 100.000 kr. til jern- og bronzestøber og byrumsindretning som helhed. Forvaltningen tolker denne deponering som at sidestille med en forudbetaling med henblik på, at leverandøren kan påbegynde arbejdet førend der er truffet endelig beslutning om projektet. Det bemærkes, at der vil være risiko for, at beløbet vil være tabt såfremt det efterfølgende besluttet, at der ikke skal arbejdes videre med projektet. Desuden bemærkes det, at der, såfremt det også besluttet at udbetale hhv. 40 t.kr. til fundraiser og 80 t.kr. til 3D-model, ikke vil være tilstrækkeligt finansiering til dækning af udgiften til deponering på 100 t.kr. idet det samlede rådighedsbeløb udgør 200 t.kr. Der vil derfor i givet fald skulle tages stilling til finansiering af yderligere 20 t.kr. indenfor Miljø- og Trafikudvalgets budgetter, såfremt det besluttet at foretage de af initiativtager foreslåede udbetalinger.

Udgifter til et alternativt mindesmærke i form af en mindeplade, er vurderet til 50.000 kr., hvorved det resterende rådighedsbeløb på 150.000 kr. kan tilgå kassen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Magistraten.

Historik

Indstilling 6. marts 2023, pkt. 38:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. hvorvidt projektet fastholdes i sin nuværende form med det reviderede budget og med henblik på indvielse af et mindesmærke 24. august 2023,
2. hvorvidt der i forbindelse med en fortsættelse af projektet udbetales 120.000 kr. til initiativtager, og i den forbindelse meddeles anlægsbevilling på 40.000 kr. til finansiering af en fundraiser og 80.000 kr. til finansiering af rådgiver for udarbejdelse af 3D model af skulpturen til fondsansøgning, med finansiering fra det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023,
3. hvorvidt der skal forudbetales 100.000 kr. til leverandøren af bronzestatuen, samt at der tages stilling til finansiering af denne udgift da der, såfremt det besluttet at udbetale 120 t.kr. til initiativtager (jf. punkt 2) og samtidig besluttet at forudbetale 100 t.kr. til leverandøren af bronzestatuen vil mangle finansiering på 20 t.kr. udover det afsatte rådighedsbeløb i 2023. Disse midler vil skulle findes indenfor Miljø- og Trafikudvalgets øvrige budgetter, jf. økonomiafsnittet.
4. hvorvidt der alternativt udarbejdes forslag til mindeplade eller projektet gentænkes med henblik på at udarbejde et projekt med et mere frit kunstnerisk udtryk.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 6. marts 2023, pkt. 38:

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 27. marts 2023, pkt. 56:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. hvorvidt projektet fastholdes i sin nuværende form med det reviderede budget og med henblik på indvielse af et mindesmærke 24. august 2023,
2. hvorvidt der i forbindelse med en fortsættelse af projektet udbetales 120.000 kr. til initiativtager, og i den forbindelse meddeles anlægsbevilling på 40.000 kr. til finansiering af en fundraiser og 80.000 kr. til finansiering af rådgiver for udarbejdelse af 3D model af skulpturen til fondsansøgning, med finansiering fra det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023,
3. hvorvidt der skal forudbetales 100.000 kr. til leverandøren af bronzestatuen, samt at der tages stilling til finansiering af denne udgift, da der, såfremt det besluttet at udbetale 120.000 kr. til initiativtager (jf. punkt 2) og samtidig besluttet at forudbetale 100.000 kr. til leverandøren af bronzestatuen, vil mangle finansiering på 20.000 kr. udover det afsatte rådighedsbeløb i 2023. Disse midler vil skulle findes inden for Miljø- og Trafikudvalgets øvrige budgetter, jf. økonomiafsnittet - og
4. hvorvidt der alternativt udarbejdes forslag til mindeplade eller projektet gentænkes med henblik på at udarbejde et projekt med et mere frit kunstnerisk udtryk.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 27. marts 2023, pkt. 56:

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

at anmode forvaltningen om at gennemføre dialog med Foreningen Stjerne Radio om, hvorvidt denne kan overtage det fulde arbejde med finansiering, etablering og drift af et mindesmærke for sabotageaktionen ved Forum, omfattende bl.a. projektstyring, organisering, indgåelse af nødvendige aftaler, fundraising m.v. De 200.000 kr. til et mindesmærke kan anvendes til støtte til foreningens realisering af værket, idet nærmere vilkår herfor skal fastlægges.

Bilag

Revideret budget - Februar 2023

Tidsplan - Marts 2023

Forslag til udvalgsbehandling efter udsættelse af beslutning d. 6. marts vedr. Max Bæklund monument

Henvendelse fra Byens Design - Fremsendt 23.03.23

Bilag 1 til henvendelse

Bilag 2 til henvendelse

Oprindeligt forslag til beslutning - KB 27.01.20

Punkt 107: Lukket

17.13.00-G01-11-22

Punkt 108: Lukket

04.04.00-G01-2-22

Punkt 109: Lukket

04.00.00-P20-3-22

Punkt 110: Lukket

05.07.01-G01-7-23